БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 230 (13546)
1971 оной сентябриин 29, среда
Сэн 2 мүнгэн

...АРЯА ХУРЯАЛГА ТҮРГЭДХЭЕ

...рэй үнгэрхэ бүри байгаалиимнай үнгэ зүһэ хубилжа, хүй... ...һон үзэгдэдэг болоо. Зарим нютагуудаар хадын орой са... ...гдаадхиба. Хаа хаанагүй намарай тэмдэг оронги. Намар ...ирой уулзахань холо бэшэ болоо. Хүдөө зониие зорюута ...уулха гэһэндэл, сагай хубилхань түргэн гээшэнь.

...аха, шамдаха саг, нээрээшье, ерээ. Хүдөө зоноймнай ажал ...хадаа гаргагдаагүй. Ниитын малда тэжээл бэлэдхэлгэ үргэл-... хони үрэжүүлгын, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл гэхэ мэ-... ...лмэри дээрэ дээрээ оронхой. Тиихэдэ мүнөө эгээл харюусал-... шухала, яаралтай хэрэг гэхэдэ, таряа хуряалга боло-... ...публикымнай таряашад шэнэ, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй ...н жэлдэ, саг уларилай ехэ бэрхэшээл ушаруулаашье һаань, ...н ургаса ургуулаа. Энэмнай манай хүдөө ажахын бүхы һал-... ...удай саашанхи дэбжэлтын эшэ үндэһэн, эрхэ нүхэсэл боло-... ...онь ойлгосотой. Тиимэһээ ургуулһан таряагаа бүгэдыень ...олтодо оруулангүй абажа, амбаартаа хэхэ гээшэ мүнөө-... ...йшалхы зорилго болоно.

...р юуб гэхэдэ, манай эндэхи тогтууригүй сагай уларил саа-... ...маршье аюул тохёолдуулжа болохо. Эртын хүйтэн, эртын ... орожо магадгүй. Иимэ аюулда дайруулхагүйн тула та-... ...алгын хүдэлмэриие хаа хаанагүй хурдадхаха, энээндэ хамаг ... хамаг техникэ, машинаяа элсүүлхэ хэрэгтэй. Гэхэ зуура, ...кымнай олохон аймагуудаар, ажахынуудаар хуряалгын ...аһанда хүрэнэгүй. Үшөөл ехэ таряан хүлһөө унагаагдаа-... ...һаар, ехэ талмай дээрэ баал болгогдоһон таряан сохигдоно-... ...хэдэ зарим аймагуудта таряа хуряалга бүришье ехээр удаа-... ...рана. Хяагтын, Сэлэнгын, Хориин аймагуудай олохон колхоз, ...уд таряа хуряалгада ороһоор үни болоошье һаа, хуряалга ...уулжа байһаар. Хяагтын аймагта унагаагдаһан таряанай ...убинь сохигдоогүй. Зэдын аймагта арбаад мянган гектарай ...улуулагдаагүй байһаар.

...э баримтануудые тоолохо болоо һаа, олон байха. Зарим ...удай хүтэлбэрилэгшэд энээндэ элдэб янзын шалтагаануу-... ...рхэез һанана. Таряан ногоон, автотранспорт хүртэнэгүй, ...ура ороно гэхэ мэтээр бэеэ сагааруулхые оролдоно. Тэд ...э зүбтэй зүйтэй шалтаг бэдэрхэдэ, таряан өөрөө амбаарта ...й ха юм.

...ра хуряалгын удааржа байһанай үнэн шалтагаан тухай хэ-... ...ажалай эмхидхэл һула, машина, техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ...дэнэгүй, социалис мүрысөөнэй үрэ дүнгүүд бага, ороохо сэ-... ... тоогууд дээрэхи хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнхэй. ...н хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, илангаяа партийна органи-... ...д энээн тушаа онсо анхаралаа хандуулха ёһотой гэжэ һа-...

...ее бүхы таряашадай гол зорилго — хүл дээрээ байһан бүхы ...а унагаажа абаха хэрэг болоно. Таряамнай ногоон, хүлеэе ...үнгэрөө. Таряагаа хүл дээрэнь саһан доро оруулаад, хоо-... ...ихаар, хадажа унагаагаашань аюул багатай гэжэ таряашан ...мэдээжэ ааб даа. Тиимэ дээрэһээл бүхы комбайнуудаа, ху-... ...н бүхы зэр зэмсэгүүдээ бүхы хүсөөрнь ашаглаха, үдэр һү-... ...удэлгэхэ гээшэ таряашадай, механизаторнуудай нэн түрүү-... ...рилго мүн.

...ахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд хуряалгын ...ние һайнаар эмхидхэхэ талаар одоол үнэн бэеэ бэелхэ, мэр-... ...адабаряа харуулха болоно. Эсэсэй эсэстэ таряа хуряалгые ...э гол эшэ үндэһэн энэл ха юм. Ажалай ябасые түргэдхэхэ ...омжонууд олон. Илангаяа ажалшадай социалис мүрысөөе ... ЦК-гай һаяхан гараһан тогтоолой эрилтын ёһоор эмхид-... ...э шухала хэрэг мүн. Борьёогой механизаторнуудай үүс-... ...убликымнай таряашадай эдэбхи үүсхэлые үргэнөөр бада-... Энэ үүсхэл хаа хаанагүй дэмжэгдэхэ, һайшаагдахаһаа гад-... ...эхи механизаторнуудай һайн дүй дүршэл халан абагдаха ... Энэ талаар колхоз, совхозуудай партийна организацинууд ...эй ехэ хүдэлмэри ябуулна. Зүгөөр энэ хүдэлмэрез, бү-... ...йтэй, аша үрэ ехэтэй болгохо эрилтэ табигдана.

...алгын хажуугаар үрэһэ хүрэнгэ хааха, гүрэндэ ороохо ту-... хүдэлмэриие баһал эршэ һайнтайгаар ябуулха болонобди. ...ртаабха болон оройн ургамалнуудые хуряаха тушаа һана-... ...йха шухала. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, ажал ехэшье, орёошье, ...манай таряашад, механизаторнууд, мэргэжэлтэд, ажахын хү-... ...эгшэд ямаршье орёо зорилгонуудые шиидхэжэ шадаха, ... бэрхэшээлнүүдые дабажа гараха шадабаритай, дүршэлтэй, ...жотойшье юм. Гансал зоригоо бадарааха, хүсэеэ элсүүл-... ...тэй. Тиихэнь дамжаггүй.

...о таряан — арадай баялиг ба совет хүнүүдэй ажабайдал ...маруулха шухала эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн. Тиимэһээ та-... ...ряалгые эгээл харюусалгатай, гүрэн түрын удха шанартай ...гэжэ тоолоод, алтан таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр, бүгэ-... ...амбаартаа хэжэ абаха шухала. Энэ хадаа бүхы таряашадай, ...ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй дайшалхы зорилго мүн гээд ... һануулая.

ОКТЯБРИИН ХУБИСХАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

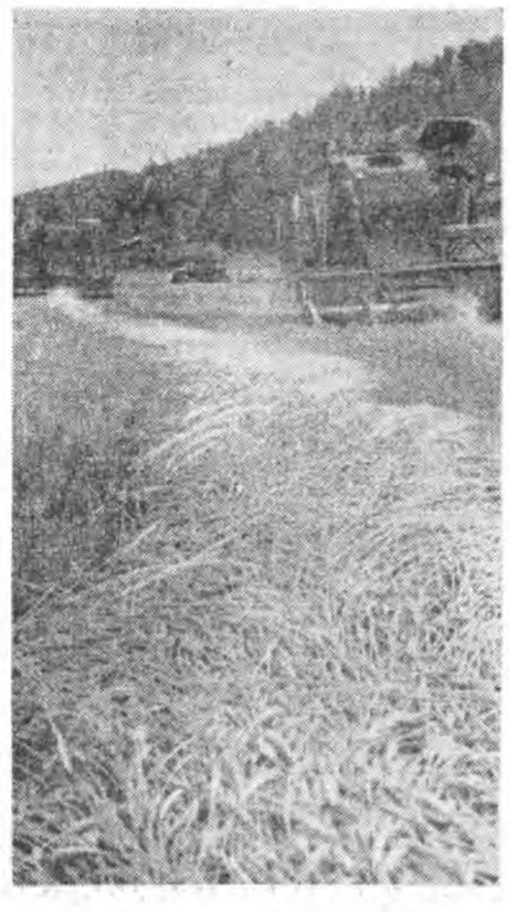
ФОТОРЕПОРТАЖ

Зэгарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ ороохо таряа тушааха түсэбөө дүүргэбэ. Тус ажахы һаянай мэдээгээр гүрэнэй амбаарта түсэбһөө гадуур 200 тонно таряа тушаагаад байна. Таряа хуряалгада дүй дүршэл ехэтэй комбайнернууд С. Б. Жамьянов, В. В. Савватеев болон бусад үдэр бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэжэ, ажахы соогоо онсолон шалгарба.

Комбайнай бункер бүхэндэ абаһан уялгаяа ямараар дүүргэжэ байһан тухай гаршаг хадаатай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Б. Жамьянов В. В. Савватеев баалнуудые суглуулжа ябана; колхозой главна агроном Ю. Л. Балханов нүхэр Жамьяновтай долоон хоногой дүн гаргажа байна.

Е. ЗАХАРОВ.

ХАНИ НҮХЭСЭЛЭЙ, АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ АЙЛШАЛГА

НҮХЭР ТОДОР ЖИВКОВТЭ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕН БАРЮУЛАГДАБА

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй байшан соо (сентябриин 26) КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Тодор Живковтэ Ленинэй орден барюулба. Советскэ Союз болон Болгариин Арадай Республикын арадуудай аха дүүгэй хани барисаае, харилсаа холбоое хүгжөөлгэдэ, эб найрамдал ба социализм бэхижүүлгэдэ онсо габьяатай байһанайнгаа түлөө, дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ олон жэлэй турша соо эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнгаа түлөө, жара наһа гүйсэһэнтэйгөө дашарамдан, энэ орденоор нүхэр Тодор Живков шагнагдаа юм. Орден барюулалгын ёһололдо НРБ-гэй партийна болон гүрэнэй ажал ябуулагшад хабаадаа.

Орден барюулалга дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлээ.

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

Хүндэтэ нүхэр Тодор Живков!
Хүндэтэ нүхэд, ханинар!

Жара наһа гүйсэһэнтэйтнай дашарамдуулан Танда, нүхэр Тодор, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө халуун баяр, үнэн сэдьхэлэй амаршалга хүргэхыемни нэн түрүүн зүбшөөгыт.

Болгариин газар дээрэ социалис общество байгуулгада бүхы хүсэ шадалаа зорюулдаг мэдээжэ партийна, гүрэн түрын ажал ябуулагша гэжэ үндэрөөр сэгнэдэг байһанаа элирхэйлэн, хүндэтэ нүхэр Тодор Живков, Таниие амаршалнабди.

Арад зоной оронойнгоо эзэн болоһон сагһаа хойшо хүгжэлтын замаар Болгариин хэһэн асари ехэ алхамые бүхы дэлхэй мэдэнэ. Болгариин Арадай Республика мүнөө үеын промышленностьтай, оньһо-жоруулагдамал томо хүдөө ажахытай, эрдэм болон соёлдоо ехэ амжалта туйлаһан, хүгжэнги социалис гүрэн болонхой юм.

Арадай засагта Болгари социалис оронуудай аха дүүгэй бүлэ соо хүндэтэй һуури эзэлдэг. Тиин хани нүхэдтэеэ, суг дабшагшадтаяа хамта, дэлхэйн түрүү үзэлтэ хүсэнүүдтэй хамта эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй болон арадуудай бэеэ даанхай байдалай түлөө мүн империалис ээрхэг түримхэй политикада эсэргүү эршэмтэйгээр тэмсэдэг. Энэ политикаяа баримталан ябахадаа, танай орон дэлхэй дээрэхи хэрэгүүдтэ түншэтэй нүлөө үзүүлнэ. Тиимэл хадаа уласхоорондын хэрэгүүдтэ хүндэтэй болоо.

Дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй мэдээжэ ажал ябуулагша, коммунис үзэл бодол нэбтэрүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ байһанайтнай түлөө, хүндэтэ нүхэр Тодор Живков, Таниие амаршалнабди.

Танай ударидажа байгаа Болгариин Коммунис парти империализмда эсэргүү хүсэнүүдэй бүхэ тулга, Маркс — Энгельс — Ленинэй агууехэ һургаалай илан мандахын түлөө тэмсэлэй найдамтай отряд мүн. Тиимэл хадаа танай парти аха дүү коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай, национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдэй дунда хүндэтэй.

Болгар, совет арадуудай үнэнхэ зүрхэнэй бата бэхи хани нүхэсэлэй хүгжэлтэдэ саг үргэлжын анхарал хандуулдаг Советскэ Союзай Коммунис партиин, Совет оронной эрхим нүхэр байһанайтнай түлөө, хүндэтэ Тодор Живков, Таниие амаршалнабди. Манай партинуудай, манай оронуудай хоорондохи харилсаан үнэн зүрхэнһөө эшэ үндэһэтэй, нүхэдэй, аха дүү ёһоор бэе бэедээ хандалгын жэшээ болоно гэхэдэ алдуугүй.

Социалис оронуудай шэнэ общество байгуулжа, тэрэнээ улам саашадань нарижуулжа байһан мүнөө үеын энэ асари ехэ хэрэгтэ арадай засагта Болгари, тэрэнэй Коммунис парти ехээр хубитаяа оруулна гэжэ хэлэхэ бүхы үндэһэн манда бии. Социалис Болгари гайхамшагта амжалтануудаа Болгариин Коммунис партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй хүтэлбэрилхы үүргэ доро туйлаһан байна гэжэ һайн мэдэнэбди. Та, нүхэр Тодор, энэ партиие, тэрэнэй Центральна Комитедые олон жэлэй туршада толгойлнот.

Болгарида хүгжэлтэтэ социалис общество байгуулха зорилготой алдарта замдаа шэнэ амжалта туйлахыетнай Танда, тантай суг хүдэлдэг нүхэдтэ, бүхы болгар аха дүүнэртээ хүсэнэбди.

Олон жэлэй туршада аша үрэ ехэтэй ажалаа хэжэ ябахыетнай, мүнөөнэйхи шэнги эдэбхи түгэс, элүүр энхэ байхыетнай Тандаа, хүндэтэ манай нүхэр, хүсэнэбди.

Манай ороной эгээн дээдын хайра — Ленинэй орден Танда, нүхэр Тодор, барюулха хүндэтэйшье, аятайшье уялгаяа ехэл бахархалтайгаар дүүргэжэ байнаб.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншахыемни зүбшөөгыт, нүхэдүүд.

«Советскэ Союзай, Болгариин Арадай Республикын арадуудай аха дүүгэй хани барисаае, харилсаа холбоое хүгжөөлгэдэ, эб найрамдал болон социализмые бэхижүүлгэдэ онсо габьяатай байһыень тэмдэглэн, дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ олон жэлэй турша соо эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнь түлөө, 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Болгариин Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Тодор Живковые Ленинэй орденоор шагнаха».

(Нэрьемэ, удаан альга ташалганууд болобо).

Нүхэр Л. И. Брежневэй нүхэр Тодор Живковтэ Ленинэй орден барюулаад, тэрэниие тэбэрин, үндэр шагнал абаһантайнь дашарамдуулан халуунаар дахин амаршалхада, альга ташалган баһа нэрьенэ.

Нүхэр Т. Живков харюугай үгэ хэлэбэ. (Тэрээн тухай 3-дахи хуудаһанда уншагты — ред.).

Л. И. БРЕЖНЕВ СОФИҺАА МОРДОБО

СОФИ. Сентябриин 27. (ТАСС-ай тусхай корр). БКП-гэй ЦК-гай уряалаар эндэ ойро зуура айлшалһан КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Софиһаа мүнөөдэр Москва мордоо.

Нүхэр Л. И. Брежневтэй сугтаа КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. Н. Родионов, мүн бусад тусхай тушаалтад нютагаа бусаа.

СССР-эй, Болгариин Арадай Республикын гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Софиин аэродром дээрэ нүхэр Л. И. Брежневые БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Болгариин Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Б. Велчев, Б. Былгаранов, Ж. Живков, И. Михайлов, И. Попов, П. Кубадинский, С. Тодоров, Т. Цолов, Т. Павлов, Ц. Драгойчева, Арадай Суглаанай Түрүүлэгшэ Г. Трайков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд, БКП-гэй ЦК-гай секретарьнууд, Болгариин партийно-гүрэнэй, ниитын ажал ябуулагшад үдэшэлсэһэн байна.

СССР-һээ Болгариин Арадай Республикада байдаг элшэн сайд А. М. Пузанов, Болгариин Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд С. Гюров гэгшэд үдэшэлсэгшэдэй дунда байлсаа.

Аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдажа, СССР-эй, Болгариин Арадай Республикын гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэбэ.

Болгариин Арадай Республикын ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд аэродром дээрэ сугларжа, нүхэр Л. И. Брежневые хани ёһоор үдэшөө.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГАА БУСАЖА ЕРЭБЭ

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев сентябриин 27-до Москвагаа бусажа ерээ. Нүхэр Л. И. Брежнев СФРЮ-гэй Президентын, Югославиин Коммунистнуудай Союзай Түрүүлэгшэ нүхэр И. Броз Титын уряалаар Югославида хани ёһоор айлшалаа, Венгриин Социалис Хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй, Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй уряалаар Будапешт, Софида хүрэһэн байна.

Нүхэр Л. И. Брежневтэй сугтаа КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша нүхэр К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо нүхэр Н. Н. Родионов, мүн бусад тусхай тушаалтад бусаа.

Внуковай аэродром дээрэ нүхэр Л. И. Брежневые нүхэд Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, И. В. Капитонов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд Б. П. Бугаев, В. В. Кузнецов, Г. С. Павлов, Г. Э. Цуканов, К. У. Херненко, Н. А. Щелоков, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн О. Б. Рахманин, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй МИД-эй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд угтаба.

Венгриин Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Рапай, Болгариин Арадай Республикын саг зуурын хэрэгүүдээр СССР-тэ байдаг этигэмжэтэ С. Радославов, Югославиин саг зуурын хэрэгүүдээр СССР-тэ байдаг этигэмжэтэ Т. Липковски гэгшэд угталсагшадай дунда байлсаа.

(ТАСС).

ИНДИИН ПРЕМЬЕР-МИНИСТР И. ГАНДИ МОСКВА ЕРЭЭ

Совет правительствын уряалаар тусхай хэрэгээр ерэһэн Индиин Республикын Премьер-Министр Индира Гандиие москвагайхид сентябриин 27-до хани халуунаар угтаа.

Внуковай аэродром. Хани барисаата хоёр ороной гүрэнэй тугууд намилзана.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй министрнүүд А. А. Гречко, Б. П. Бугаев, Н. В. Голдин, Н. С. Патоличев, Е. А. Фурцева, хариин гүрэнүүдтэй экономическа холбоо барисаа эрхилдэг СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшонор В. В. Кузнецов, Н. П. Фирюбин, СССР-һээ Индидэ байдаг элшэн сайд Н. М. Пегов, мүн бусад тусхай тушаалтад Индиин правительствын толгойлогшые угталсахаяа ерээ.

Индиин республикаһаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд К. Ш. Шелванкар, мүн посольствын дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд угтагшадай дунда байлсаа.

Самоледуудай буудаг харгы дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдахай. Ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд байлсана.

Нүхэд А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, Индира Гандитай, тэрээнтэй ерэлсэһэн тусхай тушаалтадтай үнэн зүрхэнһөө мэндэшэлэлдэээ.

Индиин, Советскэ Союзай гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэнэ. Индиин Премьер-Министр Индира Ганди, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, совет сэрэгшэдэй жагсаал тоорон ябаа.

Индира Ганди А. Н. Косыгинтай сугтаа Кремль тээшэ шэглэбэ. Машинануудай ябаха Москвагай үйлсэнүүд Индиин Республикын, СССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдээ. Хинди, ород хэлэнүүд дээрэ бэшэгдэһэн амаршалганууд дэлгээтэй байгаа.

(ТАСС).

...РГАСА ХУРЯАЛГЫЕ ШАЛГАНАБДИ

...МТАРХАДА ХҮСЭН НЭМЭГДЭДЭГ

...дын аймагай «Совет... ...ия» колхозой нэгэдэхи ...таряан ажалай бригадир Павел Леонтьевич ... ехэ ажахые даажа ...Тиимэһээ һанаа зобол-... Энэ ажахыда 1870 гек-...тара хэгдэдэг, хуряалгын ... олон — гансал комбай-... ...олоо һаа, арбан нэгэ. ...ана, тарянииинь — элдэб ...да уулын налуу газар-... ...амын эрьеэр оршодог. ...рай һанаагаа зобохо ... ушар — кадрнууд юм. ...«Россия» колхоз город ... ажахы гээшэ. Тиимэһээ ...род ерэхэ, ядахадаа, ... эрээбэн арилшаха ...уул олон юм.

...изаторнууд олоор ду-... ...энһээ боложо курсант-... ...байнда һуулгаха баатай ... — гээд бригадир хэлэ-... ...шье таряа хуряалга эн-... ...Курсантнуудшье үнинэй ...орнуудһаа дутуугүй хү-... ...элөөр багашье һаа, ...эл эрмэлзэлгээр элбэг, ...ые мэдэнгүй хүдэлнэ. ...дирай шадабарииe, үгэеэ ойлгуулжа, ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ байһыень харуулна.

Энэ колхоздо хуряалгын хүдэлмэриин эмхидхэл бусад ажахынуудайхиһаа нэгэ бага ондоошог юм.

Гэбэл колхозой бүхы комбайнууд түрүүшээр нэгэ бригадынгаа таряа бүхыдэнь хуряагаад, нүгөө бригадада ошодог байна. Эндэхи эрхэ байдалда хуряалгын техникые иигэжэ элсүүлхэ гээшэ һайн талаяа хэдэн жэл удаагуур харуулаа. Юуб гэхэдэ, бүхы техникэ нэгэ газарта суглархадаа, ажалайнь бүтээсэ ехэ болоно, заһабари хэхэдэ хүнгэн байдаг, мүн автотранспорт иишэ тиишээ хаягдахагүй, харин эмхитэй гуримтайгаар, ашагтайгаар хэрэглэгдэнэ. Нэгэ машина нэгэ комбайные һахижа байдаггүй, харин нэгэ доро хэдэн комбайнуудай ороохо ашаад абаашаха аргатай. Иигэжэ автомашинануудай бүтээсые хоёр дахин ехэ болгохо арга олдоо.

Борьёогой совхозой механизаторнууд таряа хуряалгада иимэшүү арга хэрэглэнэ. Зүгөөр Жэрэмэй механизаторнуудай ажал өөрын онсо илгаатай юм. Хэрбээ Борьёогой механизаторнууд таряагаа амяарлан хуряахадаа, түрүүшээр бүхы таряагаа унагаагаад, һүүлээрнь суглуулжа эхилдэг гээшэ. Харин эндэ комбайнуудаа нэгэ бага ондоогоор хэрэглэнэ: зарим комбайнууд таряа унагаадаг, нүгөө зариманиинь суглуулжа сохидог юм. Ингэжэ хүдэлхэдэнь, бороотой сагта таряагаа гээхэ аюул бага болодог байна.

Энэ колхозой таряа хуряалгын үшөө нэгэ онсо илгаань гэхэдэ, түрүүшээр заатагүй шэниисэ хуряаха гэдэггүй, харин болоһон лэ ургасаяа хуряажа эхилдэг. Энээниие нэгэ иимэ баримта гэршэлнэ. Тус колхоз августын 24-һөө таряа хадажа эхилээ. Тиихэдэ обёос хуряажа эхилһэн юм. Энэнь ехэ һонирхолтой. Ушар юуб гэхэдэ, олон ажахынууд обёосые эгээн лэ һүүлдэ хуряадаг заншалтай ха юм. Эндэ обёос бусад ургамалнуудһаа урид хуряахаар болоһон юм. Эндэхи обёосой шанаршье, ургасашье һайн.

Обёосой һүүлээр — шэниисэеэ хадажа эхилээ. Эндэл комбайнернуудай мэргэжэл шадабари ехэ хэрэгтэй болоо һэн. Тэдэнэр шэниисэ хадахадаа урматайгааршье оролсоо. «Онохойская-4» сортын шэниисэ гүрэндэ худалдахада сортын нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг. Гадна, ургасань ехэ — гектарай 25 центнер гарана.

Колхоздо механизаторнууд дуталдана гэжэ дээрэ хэлээ һэмди. Дүршэлтэй комбайнернуудай хажууда залуу хүбүүд ябалсана. Тиихэдээ урдань үбһэ сабшагшадай түхэлөөр комбайнернуудай ажал эмхидхэгдэнхэй гэбэл: үбһэ сабшагшад зэргэлжэ байхадаа, үбһэ сабшажа үзөөгүй залуушуулые түрүүшээр табидаг, хойноһоонь үбгэшүүл орожо, залуушуулаа бага зэргэ тууга ад ябагша һэн. «Советская Россия» колхоздо таряа хуряалга иимэрхүүгээр эмхидхэгдэнхэй. Бүлэг комбайнуудта эгээл дүршэлтэй комбайнер һүүл барижа, залуушуулаа туун ябана.

Комбайнууд иигэжэ бүлэгөөрөө ябахадаа, бэе бэедээ ходо туһалалсажа байдаг. Хэрбээ али нэгэн шалтагаанаар комбайнай байгаа һаа, бүгэдөөрэн түргөөр заһаадхидаг юм. Иигэжэ хүдэлхэдэ, комбайнернуудай ажалай бүтээсэшье адли шахуу. Илангаяа холо хойно гээгдэжэ ябаха хүн үгы, бүгэдөөрэн бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ. Тиибэшье магтаха хүнүүд бии гэжэ бригадир П. Л. Емельянов хөөрэнэ. Жэшээнь, Виктор Акимович Асташев, Петр Елизарович Клементьев. Эдэнэр — үнинэй шадабари ехэтэй комбайнернууд, залуушуулые хүтэлэн ябадаг. Залуушуулайшье дундаһаа бэрхэ комбайнернуудай тоодо ороһон хүнүүд бии. Павел Дорофеев — Жэрэмэй СПТУ-гай курсант, залуухан хүбүүн. Үнинэй комбайнернуудһаа заашье дутанагүй. «Техникэдэ дуратай, бэрхэ хүбүүн» гээд бригадир тэрэниие магтана.

Энэ колхозой тарялан үшөө Хайласан. Хёлго газарта оршодог юм. Эндэ элһэтэй газар, бороо хура ороогүй. Тиибэшье гектарай 9 центнер ургаса гараа. Таряагаа гээхэгүйн тула эндэ комбайнаар сэхэ хадажа ороо. Үглөөнэй 5 часһаа орой һүни болотор ота ябагдаа. Дүршэлтэй комбайнернууд Владимир Лущенко, Лифер Емельянов, Михаил Емельянов эндэхи 520 гектар шэниисые 4 үдэрэй туршада хуряажа дүүргэв.

Колхоздо гол түлэб амяарлан хуряалга хэгдэнэ. Борьёогой механизаторнуудай үүсхэлээр Жэрэмэй механизаторнууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха, таряагаа хуряахадаа гээлтэ хоролтодо оруулхагүй гэжэ үгэеэ үгэһэн юм. Таряа хадахадаашье, баал суглуулхадаашье 1,5 нормо үдэр бүри дүүргэхэ гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Энэ нормыень тоогоор дурдабал: комбайнер бүхэн үдэр бүри 21 гектар таряа хадаха, 18 гектарай баал суглуулха гэһэн байна. В. Л. Емельяновай бригадынхид үдэрэй хоёр нормо дүүргэнэ.

Гүрэндэ ороохо тушааха бригадын түсэб дүүргэгдэжэ, 4 мянган центнер шэниисэ ябуулагданхай. Мүнөө үрэһэ хүрэнгэ хааха хүдэлмэри түлэг дундаа.

Хуряалгын һүүлшын гектарнууд үлэнхэй.

«Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй нүүдэл редакци:

М. НИМАЕВ, А. РЫЖКОВ, С. ЦЫДЫПОВ.

...01 ТОННО ТАРЯАН ...РЭНДЭ ТУШААГДАБА

...оной сентябриин 26-най ... республикын колхоз, ... гүрэнэй амбаарта ...тонно таряа оруулжа, ...эмэлтэ даабаряа 72 ...дүүргэбэ.

...лоо:

Аймаг		
...аймаг	— 90	процент,
...	» — 54	» ,
...	» — 92	» ,
...	» — 20	» ,
...	» —118	» ,
...	» — 46	» ,
...ай	» — 22	» ,
Хяагтын	» — 81	» ,
Мухар-Шэбэрэй	» — 67	» ,
Прибайкалиин	» — 87	» ,
Сэлэнгын	» — 98	» ,
Түнхэнэй	» — 79	» ,
Улаан-Үдын	» —112	» ,
Хориин аймаг	» — 0,3	» ,

Тиигэжэ Кабанскын, Улаан Үдын аймагууд гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэнхэй. Таряа гүрэндэ тушаалга мүн Бэшүүрэй, Загарайн, Сэлэнгын аймагуудай ажахынуудта эдэ үдэрнүүдтэ дүүрэхэ байна.

ШУХАЛА УДХА ШАНАРТАЙ ХЭРЭГ

Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ тухайда КПСС-эй XXIV съездын Директивүүд соо онсо тэмдэглэгдэнхэй. Партиин экономическа энэ зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ гол фондууд айхабтар ехэ үүргэтэй байһаниинь эли. Үйлэдбэриин түхеэрэлгэнүүдые бүрин хүсэдөөр, аша үрэ ехэтэйгээр ашаглаха, эрдэм, техникын туйлалтануудые хаһа саг соонь нэбтэрүүлхэ, хуушарһан түхеэрэлгэнүүдые шэнэ, бүри нарижаһан техникээр һэлгэхэ гээшэ үйлэдбэриие улам үргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үнэ хямдаруулха, шанарыень һайжаруулха шухала арга нүхэсэлнүүд мүн болоно.

Түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ үрим хадаа предприятинуудай ажал хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые гол фондуудые ашаглалгатай нягтаар холбоотой байна. Гол фондуудай сэнгэй түхэриг бүхэндэ хэды шэнээн продукци абтанаб, тэрэнэй зэргэөөр предприятиин ажал ябууга сэгнэхэ гээшые шухалада тоолоно.

Үйлэдбэриин гаргаша, продукциин өөрын үнэ, олзо орошо болон аша үрэтэйгээр хүдэлхэ гэһэн предприятинуудай мүнгэн сангай, ажал ябуулгын шухала үрэ дүнгүүдые толи мэтэ тодоор харуулхын тулада гол фондуудые экономическа талаһаань зүбөөр үндэһэлэн сэгнэхэ гээшэ тон шухала удха шанартай.

Ушар иимэһээ ажахын тоосоото предприятинуудай, организацинуудай гол фондуудые дахин бүридхэжэ, шэнээр сэгнэхэ, тэдэнэй хэды шэнээн элэһыень элирүүлхын тулада 1971 оной августын 1-һээ декабриин 31 болотор гол фондуудые сэгнэн бүридхэхэ хүдэлмэри хэхыень 1969 ондо абтаһан тогтоолой үндэһөөр СССР-эй Министрнүүдэй Совет, СССР-эй министерство болон захиргаанай зургаануудые, союзна болон автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, ажалшадай, депутадуудай нютагуудтахи Соведүүдэй гүйсэдкомуудые уялгалаа. Энэ тогтоолой ёһоор совхозууд болон гүрэнэй бусад хүдөө ажахын предприятинууд, организацинууд имагтал байшан, барилгануудые, хүсэ дамжуулгын машинануудые бүридхэжэ, сэнгыень тодорхойлхо, тэдэнэй хэды шэнээн элэһыень элирүүлхэ ёһотой. Тиихэдэ колхозууд (загаһа барилгын колхозууд оролсоно), колхоз хоорондын предприятинууд болон организацинууд энэл болзор соо гэр байра болон барилгануудые, хүсэ дамжуулгын машинануудые дахин сэгнэхэ, тэдэнэй хэды шэнээн элэһые тодорхойлхо болоно.

Кооперативна, тэрэшэлэн ниитын организацинууд өөһэдынгөө мэдэлэй ажахын тоосооото предприятинууд болон организацинуудта бүхы гол фондынуудые энэ болзор соо дахин хаража сэгнэхэ, тэдэнэй элэһэн хэмжээень тодорхойлхо ёһотой гэжэ правительство дурадхаа. Энэ хүдэлмэритэй хамта үйлэдбэриин түхеэрэлгэнүүдые—хүдэлмэриин болон хүсэ дамжуулдаг машинануудые, тоололгын техникэ болон бусадые бүридхэхэ болоно. Эдэ бүхы хүдэлмэриин гол зорилго юу гэхэдэ, арадай ажахын гол фондынуудые дахин бүтээн гаргадаг мүнөөнэй үнэ сэнгэй ёһоор нэгэн адли сэн тогтоохо, эдэ фондынуудай хэмжээ, тэдэнэй бүридэл, техническэ талынь тодорхойлхо хэрэгтэй болоно.

Гол фондуудые дахин сэгнэхэ, үйлэдбэриин түхеэрэлгэ бүридхэхэ хүдэлмэриие инженерүүд, техникүүдэй, түсэблэлгын-экономическа, тоололгын хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр предприятинууд болон организацинууд өөһэдөө хэхэ ёһотой.

1971 оной августын 1-һээ республикын арадай ажахынуудай гол фондынуудые бүридхэхэ эхилээ, бухгалтери дансатай бүридхэлгын тоонууд сасуулжа үзэгдэнэ, гол фондуудые дахин сэгнэхэ, тэдэнэй элэһыень тодорхойлхо хүдэлмэри эхилээ.

Энэ хүдэлмэри эхилхын урда тээ нилээд ехэ бэлэдхэл хэгдэһэн байгаа. Ажалшадай депутадуудай нютагуудтахи Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй дэргэдэ, министерствэнүүд болон захиргаанай зургаануудай дэргэдэ, предприятинуудта, барилгануудта, организацинууд болон колхозуудта гол фондынуудые дахин сэгнэхэ комиссинууд байгуулагданхай, эдэнэр мүнөө энэ хүдэлмэри толгойлно. Энэ хүдэлмэри ябуулха түсэбүүд табигданхай, ажахынууд заабариин документнүүдээр хангагданхай, гол фондынуудай бүридхэл уридшалан хэгдэжэ гуримшуулагдаа, техническэ документаци бии болоо, гол фондынуудые дахин сэгнэхэ хүдэлмэридэ хабаадаха мэргэжэлтэдэй семинарнууд үнгэргэгдөө.

Байгша оной май, июль һаранuудта республикын 600 шахуу предприяти, организацинуудай гол фондынуудые бүридхэжэ, дахин сэгнэхэ хүдэлмэри даб дээрэ хэгдэжэ туршагдаа.

Олон предприятинууд болон организацинуудай министерствэнүүд болон захиргаанай зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд бэлэдхэлэйшье үедэ, хүдэлмэриин ябуулагдажашье байха үедэ ехэ анхаралтайгаар, бодомжотойгоор хандажа байһаниинь һайшаалтай байна. Жэшээнь, республикын худалаа наймаанай министерствын предприятинууд болон организацинуудта бүхы гол фондынуудайнь 25 процентнь сэгнэгдэжэ, улаһан хэмжээниинь тодорхойлогдоо. Тус министерствын бүхы предприятинууд болон организацинууд энэ хүдэлмэридэ һайнаар бэлдэжэ байгаа. Министрэй орлогшо В. Б. Воронов гол фондынуудые сэгнэхэ комиссиин түрүүлэгшээр томилогдонхой. Энэ комиссиин гэшүүд А. Н. Белослудцева, В. Н. Емельянов гэгшэд тоо бүридхэл гуримшуулхын тулада ехэ ажал хэбэ. «Электромашина» заводто бүхы гол фондынуудайнь 50 процентнь бүридхэн сэгнэгдээ, элэһэн хэмжээниинь элирүүлэгдэжэ байна. Заводой директор Н. Н. Бурлов энэ хүдэлмэридэ ехэ анхаралаа табяа. Заводой экономист Н. М. Шадрина энэниие ударидана. Мүн Кабанскын совхозодо, Бэшүүрэй аймагай ажахынуудта энэ хүдэлмэри яһала һайнаар ябуулагдажа байна.

Тэдэ бүхы газарта иимэ гэжэ хэлэхэ аргагүйбди. Гол фондуудые бүридхэн сэгнэхэ хэрэгые түрүүн туршаха үедэ, мүн энэ хүдэлмэриин эхилһэн газартаашье элдэб алдуу дутагдалнууд гарана гэжэ шалгалта харуулба. Олон предприятинуудай болон организацинуудай бэлэдхэлэй хүдэлмэри хаһа саг соонь дүүргэгдөөгүй, гол фондынуудай техническэ документаци хэхэ, бүридхэхэ хэрэг гуримшуулаагүй. Гол фондынуудай бүридхэл юрын лэ саарһан дээрэ экономическа үсөөхэн тоонуудтайгаар хэгдэдэг байна. Жэшээнь, барилгын техническэ тодорхойлолго, капитальна заһабарилгын гаргаша, ашаглалгын түлбэри эндэнь байхагүй. Нарин сэмбын фабрикада, № 56 оньһожоруулагдаһан колоннодо, барилгын материалнуудай промышленностиин управлениин зарим предприятинуудта, «Сельхозтехника» гэжэ нэгэдэлдэ, республикын хүдөө ажахын министерствын хэдэ хэдэн колхоз болон совхозуудта гол фондынуудай тоо бүридхэл болон техническэ документаци гуримшуулагдаагүй байгаа.

Министерствэнүүд болон управленинүүдэй зүгһөө ямаршье шалгалтын бэелүүлэгдэдэггүй байһые һамбаашалан, зарим предприятинууд болон организацинууд энэ шухала хүдэлмэриин эхилхэдэ, ямаршье бэлэдхэлгүй байшоо. Жэшээнь, «Сельхозтехникын» Хэжэнгэдэхи нэгэдэл шалгалтын болохо үдэр тоо бүридхэл болон техническэ документацинь бэлэн болоодүй байба. Мүн Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын механическа заводто иимэрхүү дутагдалнууд элирүүлэгдээ. «Сельхозтехникын» республиканска нэгэдэлэй 7 предприятиие август һара соо шалгахада, 5-даnь гол фондынуудай тоо бүридхэл гуримшуулагдаагүй, нэгэндэньшье энэ хүдэлмэри урид хэгдэжэ туршагдаагүй, нэгэл ажахынь тоо бүридхэлээ хэжэ эхилһэн—иимэ байдалтай байба. Республикын хүдөө ажахын министерствын 9 ажахые август һарада шалгахадамнай, нэгэнииньшье энэ хүдэлмэридэ бэлэн болоодүй байгаа һэн. Хурамхаанай, Хэжэнгын, «50 лет Октября», Первомайска, Арадын, Гааргын, Алтайн совхозуудта, Баргажанай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо, Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо бухгалтерай тоо бүридхэлгын дансануудай хүсэд дүүрэнээр хэгдээгүй. Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхоздо шалгалта хэһэн августын 25-най үдэр шалгахада, байшан, барилгануудынь 1970 оной жэлэй тоосоной дансада оруулагдаһан, тусхай комиссишье байгуулагдаагүй, үнэндөө бэлэдхэлэй ямаршье хүдэлмэри эхилээдүй байба.

1967 онһоо урда тээнь зарим ажахынуудта баригдаһан олон байшан, барилганууд техническэ документаци хэгдээгүй байна. Үлэһэн энэ хугасаа соо эдэ ажахынууд иимэ документаци һэлэхэ хэмжээ абаха болоно. Мүн эдэ хоолой промышленностиин министерствын хилээмэнэй заводууд, Буркоопсоюзай гэр байрын управлени, Зэдын аймагай коммунальна предприятинуудай комбинат, улад зоной гэр байдалай хэрэглэмжэ хангадаг министерствын зарим предприятинууд, түлишын промышленностиин управлени гол фондынуудые бүридхэн сэгнэхэ хэрэгтэ бэлэн болоодүй байна.

Гол фондынуудые шэнээр сэгнэхын тулада аймагай гүйсэдхэхэ комитедүүдэй дэргэдэ байгуулагдаһан комиссинууд предприятинуудай, организацинуудай, колхозуудай энэ хүдэлмэридэнь ехэ туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй юм. Теэд зарим аймагуудта иимэ комиссинууд үшөө байгуулагдаадүй байһаар. Захааминай, Сэлэнгын болон Түнхэнэй аймагуудта иимэ ушар үзэгдэнэ.

1972 оной июлиин 1-һээ гүрэнэй һомололго дээрэ байдаг организацинууд гол фондынуудаа шэнээр сэгнэхэ хүдэлмэри ябуулха ёһотой. Иимэ организацинуудта бүри мүнөөнһөө бэлэдхэлэй хүдэлмэри эхилэнхэй.

Гол фондынуудые бүридхэн шэнээр сэгнэхэ, үйлэдбэриин түхеэрэлгэнүүдые бүридхэхэ гээшэ статистикын ехэ хүдэлмэри болоно. Республикын арадай ажахын бүхы һалбаринуудта энэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ хэрэгтэ 14000 хүн хабаадана гэхэдэ, энэ хүдэлмэриин дэлисэ эли болоно бэзэ. Арадай ажахын ехэ удха шанартай эдэ хэмжээ ябуулгануудые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэг нэн түрүүн эдэ хүнүүдэй шадабариһаа, оролдолгоһоо болохо байна.

Д. Н. РАДНАЕВ,
Буряадай АССР-эй статистическэ управлениин начальник.

ДОЛООДОХИ АУКЦИОНОЙ Д

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын малай ажахынууд һү һааха, мяха абаха, малайнгаа тоо толгой олошоруулха талаар горитойхон амжалта туйладаг болонхой. Үхэр малай үүлтэр һайжаруулха талаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулдаг Сэлэнгын аймагай Карл Марксын, XX партсъездын, Тельманэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, «Байкал» племхозой, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард», Хяагтын аймагай Алтайн совхозуудай малшад, мэргэжэлтэд нютагайнгаа үүлтэрэй үнеэдые симментал үүлтэрэй бухын үрөөр үрэжүүлжэ, нютагайнгаа байгаалиин эрхэ байдалда тааранги, һү мяха ехээр үгэдэг, томо бэетэй, һайжаруулагдаһан өөрын симментал үүлтэрэй үнеэ, бухануудые бии болгоһон байна.

Үнгэрэгшэ субботодо республикын «Племживобъединение», Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин ба республикын хүдөө ажахын министерствын эмхидхэжэ үнгэргэһэн симментал үүлтэрэй залуу малай выставкэ-аукциондо дурсагдагша ажахынууд үүлтэр һайжаруулха талаар олон жэлэй туршада хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые дэлгэн харуулһан байна. Эндэ бүхыдөө симментал үүлтэрэй 86 хашараг, буруу бухануyд табигдажа, ажахынуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй, Шэтын, Амарай, Эрхүүгэй областьнуудһаа ерэһэн айлшадай анхарал ехэтэ татаһан байна.

Энэ үнгэргэгдэһэн 7-дохи выставкэ-аукциондо Хяагтын аймагай Алтайн совхоз түрүүшынхеэ хабаадалсабашье, яһала һайн бухануудые асаржа, олоной үзэмжэдэ табиһан ба үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэреэ һүүлэй жэлнүүдтэ һэргээжэ, энээндэ анхаралаа ехээр хандуулдаг байһанаа бодотоор гэршэлжэ үгөө. Үнэндөө тус ажахы үнгэрһэн 4—5 жэлэй туршада малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэреэ эмхитэйгээр ябуулһанайнгаа ашаар мал ажалай продуктнуудые абаха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха талаар зарим тэды амжалтануудые туйлаһан юм. Жэшээлбэл, 1968 ондо һаагдаһан центнер һүнэйнь өөрынь үнэ сэн 19 түхэриг 56 мүнгэтэ байбал, 1971 оной январиин 1-дэ 15 түхэриг 98 мүнгэн болоһон юм. Тиихэдэ мяхан энэ хугасаа соо 104 түхэриг 28 мүнгэнһөө 91 түхэриг 45 мүнгэндэ хүрэтэрөө доошолһон байна.

Гадна энэ выставкэ-аукциондо хабаадалсаһан суута «Байкал» племхоз 37 буха асарһан юм. Худалдагдаха эдэ бухануудынь хараха янзада наһаар хэды багашье һаа, шэгнүүрээрээ ехэ, бэеэршье томо, мяхалиг байһаараа онсо илгарна. Нёдондо үнгэргэгдэһэн выставкэ-аукциондо энэ ажахын малшад Виктор, Надежда Логиновтон республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн.

«Байкал» племхоз малай үүлтэр һайжаруулха талаар республикын бусад ажахынуудта жэшээ харуулжа байдаг юм. Гадна тус ажахы өөһэдынгөө үсхэбэрилһэн һайн үүлтэрэй бүхы, гунжануудые Буряадайнгаа колхоз, совхозуудта олоор худалдажа, малайнгаа үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэнь горитойхон туһаламжа үзүүлдэг байна. Жэшээлбэл, 1966 ондо тус ажахы 200 буха, 999 гунжа худалдаһан байбал, үнгэрэгшэ жэлдэ 657 буха, 1809 гунжа республикынгаа колхоз, совхозуудта үгөө. Мүн тиихэдэ энэ дүрбэн жэлэй туршада һү һаали, мяха абалга, малай шэгнүүр нэмээлгэ, түл абалгань эрид дээшэлээ. Гадна һүүлэй жэлнүүдтэ «Байкал» племхозой малшад, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд үхэр малдаа үбһэ тэжээл гүйсэд хүрэхөөр бэлэдхэжэ абадаг болоо. Энээнэйнгээ ашаар лэ тус ажахы иимэ амжалтануудые туйлана бшуу.

Выставкэ-аукцион нээлгэ дээрэ «Байкал» племхозой директор Г. П. Тюменцев, Сэлэнгын аймагай малай үүлтэртэ станциин директор Н. С. Мункоев болон бусад үгэ хэлэхэдээ, малай үүлтэр һайжаруулха талаар саашадаа ямар ажал хэхэ, бүтээхэ байһанаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Энээнэй һүүлээр выставкын экспертно комиссиин гэшүүд асарагдаһан бухануудые хаража сэгнэһэн байна. Удаань тус комиссиин сэгнэлтын дүнгүүд согсологдожо, «Байкал» племхозой «Дозор» гэжэ хашараг бухада алтан медаль зүүлгэгдээ. Тиихэдэ мүнгэн, бронзо медаль Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой бухада ялабхяа.

Эндэ хабаадалсаһан ажахынуудай асарһан бухануудай сэгнэлтые бүхыдэнь согсолходонь, «Байкал» племхозойхид урда мэтэ эрхимлэжэ, дамжуулгын кубок, 1 шатын дипломдо хүртөө. Хоёрдо-

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ГОЛ АНХАРАЛДАМНАЙ — СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮД

Республикымнай партийна организацинуудта политическэ һуралсал уданшьегүй эхилхэнь. Тэрэ һуралсалда бэлэдхэл түлэг дунда ябажа байнхай. «Мүнөө жэлэй политическэ һуралсалда хэр бэлэдхэлтэй байнабта, ямар асуудалнуудта гол анхарал хандуулхаар хараалнабта?» гэһэн асуудалтайгаар манай корреспондент хэдэ хэдэн хүнүүдтэ хандаһан байна. Тэдэнэй харюу доро үгтэбэ.

В. Ж. АБИДУЕВ, КПСС-эй Хориин райкомой партийна кабинедые даагша: партиин райком политическэ һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэжэ эхилһээр үнихэнэй юм. Үшөө байгша оной июнь һарада аймагайнгаа бүхы пропагандистнуудые суглуулжа, үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй дүнгүүдые гаргаһан, удаадахи түсэбүүдээ хараалһан байнабди. Һуралсалай үедэ бии байгаа дутуу дунда зүйлнүүдшье элирүүлэгдээ һэн. Түрүү пропагандистнуудай дүй дүршэл согсологдоо, эрхимэй эрхимүүдтэ КПСС-эй обкомой, мүн райкомой Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа бэлэй.

Бэлэдхэл һайнтай хүнүүд, тэрэ тоодо ажахынуудай, промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ба мэргэжэлтэд мүнөө жэлдэ пропагандистнуудаар томилогдоо. Эдэнэрэй 57 процентнь коммунистнууд байха. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые хүн зондо улам гүнзэгыгөөр тайлбарилха гэһэн тон шухала зорилго бүхы пропагандистнуудай урда табигдажа байна.

Политическэ һуралсал һайнаар, эмхитэйгээр эхилхэ хэрэг гол түлэб пропагандистнуудһаа дулдыдаха байна. Бэрхэ пропагандистнууд манайда олон. Н. Б. Саможапов, В. И. Рубанов, В. М. Кучумов, Р. Ж. Шангинов болон бусад тэдэнэй тоодо оролсоно.

Үнгэрэгшэ жэлдэ «ПМК-355» колоннодо, «Георгиевский» совхоздо, Хүрбын леспромхоздо политическэ һуралсал бирагүйхэнөөр эмхидхэгдэһэн байгаа. Тиимэ ушарай дайралдахагүйн тула райкомой зүгһөө хэмжээнүүд абтаа.

С. Д. РИНЧИНОВ, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой секретарь: политическэ һуралсал тухай асуудал манай райкомой онсо анхаралда байдаг. Ажалшадые коммунис үзэл бодолтойгоор, марксизм-ленинизмын сурталаар хүмүүжүүлхэ гээшэ бүхы ниитэ-политическэ хүдэлмэриимнай гол зорилго гээшэ ааб даа. КПСС-эй XXIV съездын хараалһан юһэдэхи табан жэлэй экономическа политикые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гээшые тон шухалада тоолонобди. Тиимэһээ «Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые бэелүүлэн, экономическа һуралсалаа улам үргэдхэхэ гэжэ шиидэнхэйбди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хүдөө ажахын эрдэмэй университет хүдэлһэн юм. Экономичнска, агротехническэ, зооветеринарна факультедүүдтэ хамта дээрээ 200 гаран хүн һуража гараа. Тэрэнһээ гадуур экономико шудалха 15 һургуули аймаг доторнай эмхидхэгдэһэн бэлэй. Тэрэ һургуулинуудта 425 хүн һураа.

Ойрын үдэрнүүдтэ пропагандистнарай семинар үнгэргэхэмнай. Тэндэ «Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй политическэ эрдэм мэдэрэл дээшэлүүлхэ тухай», экономическа политикын гол зорилгонууд тухай, «КПСС-эй XXIV съездын заабари», «Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар аймагай партийна организациин зорилгонууд» гэһэн элидхэлнүүд зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

В. Е. ГАРМАЕВ, Зэдын райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша: коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй политическэ һуралсалда КПСС-эй XXIV съезд тон ехэ анхарал хандуулһан байна. Съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байнабди. Партиин Зэдын райкомой бюро политическэ һуралсалда бэлэдхэл тухай асуудал һаяхан хаража үзөө. Пропагандистнуудай список баталагдажа, хүдөө ажахын эрдэмэй университет, коммунис ажалай 16 һургуули нээхэ гэһэн шиидхэбэри райкомой бюро баталан абаһан байна. Пропагандистнуудаар дүршэлтэй, эрдэм бэлэдхэл ехэтэй хүнүүдые табиха гэжэ оролдогдоо.

Елена Иннокентьевна Онохова «Теплоприбор» заводой механическа цехэй эрхим түрүү токарьнуудай нэгэн юм. Шэнэ түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Е. И. Онохова ажал хүдэлмэридөө үндэр үрэ дүнгүүдые туйлажа байна. Тэрэ жэлэйнгээ даабари июнь һарада дүүргээ һэн.

Октябриин хубисхалай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хабаадахадаа, нүхэр Онохова халаанайнгаа нормо 1,5—2 дахинаар үлүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. И. Онохова ажаллажа байна.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

ЮҺЭ ҺАРЫН ДААБАРИ ДҮҮРГЭГДЭБ

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор һаяшаг шагнагдаһан «Электромашина» заводой коллектив туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхана. Тус завод продукци худалдаха юһэ һарынгаа даабари һаяхан дүүргэбэ. Байгша оной эхинһээ 310 автокран, 2674 электродвигатель, 307 мянган электрокипятильник бүтээгдэһэн байна.

55—160 киловатт хүсэтэй АО 4-280 сериин шэнэ двигательнүүд эндэ бүтээгдэжэ эхилбэ. Олондо мэдээжэ болоһон АО 3—315 сериин двигательнүүдые Болгари, Финлянди, Итали, Швейцари, Австри, бэшэшье олон оронууд захижа абана. Үнгэрһэн жэлдэ тус заводой продукци дэлхэйн 12 гүрэндэ эльгээгдэжэ, үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө.

Машина бүтээгшэдэй һайндэроор дашарамдуулан, заводоймнай 36 хүдэлмэришэдые «Социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэһэн значогоор шагнажа, Хүндэлэлэй грамотануудые барюулба. Токарь Константин Панкратович Антонов, Юрий Михайлович Полуянов, модошо дархан Алексей Александрович Орлов, слесарь Василий Антонович Свирид гэгшэд энэ үндэр шагналда хүртэбэд.

Заводоймнай 232 хүдэл... мүнөө ноябрь, декабрь һар... сэбөөр хүдэлжэ байна. Ма... водой хүдэлмэришэд Агуу... тябриин 54-дэхи жэлэй ой... лай шэнэ бэлэгээр угта... мэлзэн, урдань абаһа... гаяа шэнэлээ. Элэнэ... лэйнгээ даабари... риин 16-да дүүргэжэ, т... гадуур 600 мянган т... продукци бүтээн гарга... шиидэбэ. Юһэ һарын дү... үзэхэдэ, энэ зорилгоё з... най коллективэй бэелүү... һанда этигэмээр.

Н. СТЕП...

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

АЙМАГАЙ ГАЗЕТ

«Зэдын үнэн» газетэ хонишодто зорюулжа, «Аймагай хонин ажалай түрүүшүүлдэ алдар соло» гэһэн гаршагтай, гоёоһон, хүхэ шэрээр барлаһан тусхай номер гаргаа. Аймагай хонишодой ажалай жэлэй дүнгүүд эндэ үргэнөөр харуулагдана. Хонин ажал хүгжөөлгөөр колхозууд, совхозуудай, хонишодой отарануудай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые эндэ уншажа болоно.

— Хонин ажалдахи үшөө нэгэ жэл үнгэрбэ,—гээд энэ газетэ бэшэнэ. Үнгэрһэн энэ жэлэй туршада—партиин XXIV съездын болоһон жэлдэ бүхы хонишод, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд оролдосотойгоор хүдэлжэ, амжалта туйлаа. Түл түрэсэ олоор абтаа, гүрэндэ ноохо худалдаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Зэдын хониной 31 мянган центнер мяха гүрэндэ худалдаха даалгабари дүүргэгдэжэ байна.

Үнгэрһэн жэлдэ Ленинэй орденто Борьёогой совхозой хонишод ехэ амжалта туйлаа. Зуун эхэ хонин бүриһөө 100,6 хурьга абаа, гүрэндөө ноохо худалдаха түсэбөө 111 процентээр дүүргээ, хонин бүриһөө 3,750 килограмм ноохо хайшалаа. Энэ жэлдэ тус совхоздо 14 зуутан-хонишод бии болоо. Иихэдээ аймагай зуутан-хонишодой дүрбэнэй нэгэ хубинь эндэ байна.

Партиин съездын урда тээ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн хонишодой бригадануудай хоорондо ажалай ёһото урилдаа үүсхээ, эдэнэрэй үүсхэл эдэбхи бадаруулаа. Энэ үе соо үйлэдбэриин түрүүшүүл улам олошороо. Аймагай хонишодой 227 бригадын 54-ниинь зуун эхэ хонин бүриһөө зуу, зуу гаран хурьга абанхай, түл абалгаар 102 бригада социалис уялгануудаа дүүргээ.

«Хонин ажал хүгжөөлгэдэ аймагай колхозууд, совхозуудай социалис мүрысөөндэ Борьёогой совхозые илаһан дээрэ тооложо, КПСС-эй райкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулаад, аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэхэ»,—гэһэн партиин райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой тогтоол газетын хуудаһанда гаргагданхай.

Хонишодой бригадануудай мүрысөөндэ ахалагша хонишон Сурун Жимбиевна Цыреторовагай даадаг отара эрхим амжалта туйлажа, «1971 оной аймагай чемпионой» нэрэ зэргэдэ хүртөө. Энэ отарын хонишод зуун эхэ хонин бүриһөө 133 хурьга абажа томо болгоһон, хонин бүриһөө 4 килограмм ноохо хайшалһан байна гэхэ мэтээр хонишодой жэл соо хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые газетэ дэлгэрэнгыгээр харуулна. Түрүү хонишодой дүрэ зурагууд, эдээн тухайда зураглал, хөөрөөнүүд газетын хуудаһануудта бии.

Хонишодой үдэртэй дашарамдуулан, аймагай газетэ иимэ ехэ материал гансата үгөө бэшэ, харин Зэдын хонишод тухайда, эдэнэрэй ажалай мүрысөөн, тэрэнэй дүнгүүд тухайда газетэ яһала бэшэжэ байдаг юм. Гадна хонишодой ажахын жэлэй дүнгүүд гаргагдажа, социалис мүрысөөндэ илагшадта соло дуудадаг гурим жэл бүри намарай эхиндэ болодог байна. Иимэ дүн гаргалга хадаа аймагай хонишодой ёһото һайндэр болонхой. Хонишодой мүрысөөнэй дүрим жэл бүри зохёогдодог, социалис уялга баталан абтадаг байна.

Энээн мэтээр хүдөө ажахын үйлэдбэриин һалбари б... сөөнэй дүрим зохёогдон... нэй үндэһөөр мүрысөөн... дэнхэй гэжэ газетын х... дээрэһээ элирнэ.

Ургаса хуряалга дээр... һэн механизаторнуудай... тус газетэ нүүдэл редак... хэжэ, ажахынуудһаа хар... нинэй орденто Борьёогой... партиин XX съездын... колхоздо гаража, эдэ... та таряа хуряалгын... нөөр харуулаа.

Мүрысөөнэй ябаса, т... гүүдые «Зэдын үнэн»... лашье харуулна. Зүгөөр,... нэй түрүүшүүлэй дүй д... солхо, дэлгэрүүлхэ хэр... зетын үүргэ мүн лэ... бшуу. Зэдын аймаг нар...

Т. ЖИВКОВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

...гээтэ нүхэр Брежнев!
...дэтэ совет аха дүүнэр!
...эд!

...ни жара наһа гүйсэһэнтэй ...рдуулан, Советскэ Союзай ...ис партиин Центральна Ко... болон Совет Социалис ...ликануудай Союзай Вер... Соведэй шагнаһан хүндэтэ ...-Ленинэй орденийе—ком... олгогдодог энэ эгээн үн... ...айрые зүрхэ сэдьхэлээ хү... байжа, баяр баясхалантай... байнаб.

... болгар коммунистнуудта, ...рин ажалшадта, Советскэ ...ай нэрэ, КПСС-эй нэрэ, агуу... ...инэй нэрэ тон хүндэтэй, ... юм.

...гариин коммунистнууд, Бол... хүдэлмэришэн анги, ажал... Ленинэй нэрые ухаандаа, ... хадуун ябажа, капита..., фашизмын урдаһаа тэм...

...инэй нэрые ухаандаа, зүрхэн... ...дуун ябадаг Болгариин Ком... ...арти, манай арад социалис ...оциин илалтын түлөө тэм... Советскэ Союзай, тэрэ... ...ларта, илагдашагүй Улаан ... шиидхэхы туһаламжын ...илалта туйлаа юм.

...эй нэрые ухаандаа, зүр... хадуун ябаһан бидэ, ком...нууд, бүхы ажалшад ара... ...саг мандуулхын түлөө тэм... ...социалис общество бай... ... түлөө тэмсэнэбди, саа... Болгарида коммунис общест... ...улхын түлөө тэмсэхэбди. ...эй нэрые ухаандаа, зүр... хадуун ябаһан коммунист... болон дэлхэйн түрүү бүхы ...хэдэлхэйн революционно ...эй хүгжэлтын түлөө ал... ...эргүүдые эрхилнэ. Бүм... алишье хубида эб най..., дэбжэлтын түлөө тэмсэ... ... хүсэнүүдые Ленинэй ...ургаалай, залиршагүй дү...ргүүлнэ: тэдэнэй тэмсэ... ...ото тулгууринь, нэн тү... Советскэ Союз, тэрэнэй по..., тэрэнэй экономическа, на... техническэ сэрэгэй хүсэн ...үгэнэ. Тиимэһээл Лени... ...лтэ дүрэтэй энэ орденийе ... гүнзэгыгөөр хүдэлгэн... барагдашагүй баяртайгаар ...ураа, Советскэ Союзай ... партиин, тэрэнэй Цент... Комитедэй зүгһөө, Совет ... Верховно Соведэй Прези... Совет правительствын зүг... ... үзүүлһэн хүндын, эти...далай тэмдэг мүн гэжэ ...

...үдэр хүндыень, энэ этигэл ...ень би, нэн түрүүн, манай ... алдарта Коммунис ... марксизм-ленинизмдэ ...йлгадань пролетарска ин...ционализмын ёһо гуримуу...римталдагта, тэрэнэй хараа ... болон политикада түшэг... ... үзүүлһэн хүндэлэл, этигэл ...толохо байнаб.

...үдэр хүндыень, энэ этигэл ... революционно тэм...атуужаһан, интернацио... ... баримталдаг Болгариин ...эришэн ангида үзүүлһэн ..., этигэл гэжэ тоолохо бай...

...үдэр хүндыень, энэ этигэл ...ень ажал, тэмсэлдэл ад... ...э минии болгар арадта, ... хүсэтэ аха нүхэртөө ... совет арадтаа үнэн сэхэ болгар арадтамни үзүүлһэн хүндэлэл, этигэл гэжэ тоолохо байнаб.

Советскэ Союз, КПСС-тэй урдань манийе түүхэ холбодог байгаа, Советскэ Союз КПСС-тэй мүнөө социализмын хамтын фронт холбоно, Советскэ Союз, КПСС-тэй, тэрэнэй зүгһөө хүргэгдэдэг янза бүриин үргэн ехэ туһаламжатай Болгариин арадай республикын эрхэ сүлөө, бэеэ даанхай байдал, социалис болон национальна хүгжэлтэ холбоотой. Ерээдүй тээшэ эрмэлзэлнай, коммунизм тээшэ Ленинэй заяаһан замнай манийе Советскэ Союз, КПСС-тэй холбоно. Болгар-совет хани нүхэсэлнай гансашье мүнөө мандана бэшэ, гансашье урдань унаһан баатарнуудай шуһаар арюудхагдаһан бэшэ, энэ хани нүхэсэлнай найдамтай ерээдүйтэй юм.

Ленинэй партитай хамта, Советскэ Союзтай хамта ябагшад лэ имагтал ёһотой интернационалистнууд мүн гэжэ бидэ, Болгариин коммунистнууд, хододоо тоолодог байгаабди, тоолоношьебди. Советскэ Союзтай хани нүхэсэл пролетарска интернационализм хоёр бэе бэеһээ таһаршагүй юм.

Аха нүхэрни, ханимни гэжэ һанажа ябадаг хүмни болохо Та, хүндэтэ Леонид Ильич, өөрынгөө гараар энэ үндэр хайра намда—коммунистда, хүндэ—барюулжа байһан ушартнай онсо бахархалтай, сэдьхэл доһолгомо гэжэ хэлэнгүй байха аргагүйб.

Энэ ушартай дашарамдуулан, хүндэтэ айлшанай — КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй мэдээжэ ажал ябуулагша, элитэ ехэ политическэ болон гүрэнэй ажал ябуулагша, Болгариин Арадай Республикын болон болгар арадай үнэн нүхэр Леонид Брежневэй манай дунда мүнөө ерээд байһандань, эндээ, Эхэ орондоо, халуун дураяа, хүндэеэ элирхэйлэн амаршалнаб. Тэрэнтэй суг ябаһан бүхы совет нүхэдые үнэн зүрхэнһөө мүн лэ амаршалнаб. Танай айлшалан ерэһэн ушар, Тантай хэһэн хөөрэлдөөнүүднай, хүндэтэ нүхэр Брежнев, социалис Болгари байгуулха талаар хэжэ байһан манай ажал хүдэлмэридэ ехэ туһаламжа, дэмжэлгэ болохоһоо гадна, манай арадуудай хоорондохи хани нүхэсэлэй, дайшалхы нэгэдэлэй гэршэ, манай партинуудай нэгэн һаналтай, нэгэн зорилго ябуулгатай байһанай эли бодо гэршэ мүн.

КПСС-эй ЦК-да, Верховно Соведэй Президиумдэ болон Совет правительствада, бүхы совет арадта минии зүгһөө, манай партиин Центральна Комитедэй зүгһөө сэдьхэлэй халуун баясхалан хүлеэн абажа хүргэхыетнай гуйха зуураа, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, коммунизм байгуулха хэрэгтээ шэнэ ехэ амжалтануудые туйлахыетнай үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб.

Манай ороной болон партиин урда байгаа национальна, интернациональна зорилгонуудые нэрэ хүндэтэйгөөр бэелүүлхын, манай партиин Х съездын хараалһан түсэбүүдые дүүргэхын, хүгжэнги социалис общество байгуулхын тула бидэ хүсэ шадалаа, дүй дүршэлөө гамнангүй зорюулжа байхадаа, манһаа дулдыдаха бүхы юумые урда мэтэ хэхэбди гэжэ Таанадаа, хүндэтэ совет нүхэд, найдуулха хүсэлтэйбди.

Мүнөө үеын уласхоорондын эрхэ байдалые хараадаа абан, пролетарска интернационализмда үнэн сэхэ манай парти, манай орон уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлэй хэрэгтэ, дэлхэйн социалис хани нэгэдэлэй хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулха байна. Варшавска договорой гэшүүн оронуудай нэгэдэлые, экономическа болон сэрэгэй хүсые бэхижүүлгэ манай түрүүшын уг уялга байгаа, байхашье юм.

Балканай хахад аралай болон бүхы дэлхэйн арадуудай эб найрамдалай, хани нүхэсэлэй болон бэеэ ойлголсолгын эрхэ байдалда зэргэ оршохын түлөө хазагайрашагүй политикаяа бидэ саашадаашье ябуулхабди.

Болгариин Коммунис парти болон Болгариин Арадай Республика, Болгариин коммунистнууд болон Болгариин арад, бидэ бултаманай партийна болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд, би өөрөө — Совет Социалис Республикануудай Союзда, Советскэ Союзай агууехэ ленинскэ Коммунис партида урда мэтэ үнэн сэхэ байха, шалгагдаһан ленинскэ замаараа хадууралтагүй саашаа дабшаха гэжэ, хүндэтэ совет нүхэд, этигэгты.

Ажалдаашье, тэмсэлдээшье аха дүүнэр, сэрэгшэд мэтэ эм эмээ түшэлсэн таанадтай, совет коммунистнууд болон совет хүнүүдтэй, бидэ хамта империализм болон капитализмда эсэргүүгээр агууехэ коммунизмын хэрэгэй илан мандахын түлөө тэмсэхэбди.

Манай партида болон арадта, намда өөртэмни хандажа мэнэ һая хэлэһэн амаршалгын халуун үгынтнай, үнэн сэдьхэлэй юрөөлэйтнай түлөө, нүхэр Брежнев, Танда баясхалан хүргэнэб.

Үшөө дахин баясхалан хүргэнэб.

Һайн даа, түрэл совет аха дүүнэрни!

(Нэрьемэ удаан альга ташалганууд).

* * *

Тэрэ үдэр БКП-гэй ЦК-гай Политбюро КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хүндэлэлдэ сайлалга хэбэ.

Сайлалгын үедэ Л. И. Брежнев үгэ хэлээ.

Л. И. Брежнев хэлэһэн үгэ соогоо хани халуун, аха дүүгэй угталга эмхидхэһэнэйнь түлөө Софиин хүн зондо зүрхэнэй баясхалан хүргэхыень Болгариин хүтэлбэрилэгшэдые гуйгаа. СССР-тэ коммунис общество байгуулалгын, мүн эб найрамдал болон арадуудай аюулгүйн түлөө социалис гүрэнүүдэй хамтын тэмсэлэй зарим асуудалнууд дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев тогтоһон байна.

Харюугай үгэ хэлэхэдээ Т. Живков Болгарида айлшалжа ерэһэнэйнь түлөө, БКП болон болгар арадта хандаһан амаршалгынь халуун үгэнүүдэй түлөө Л. И. Брежневтэ, совет айлшадта үшөө дахин үнэн сэдьхэлэй баясхалан хүргөө.

...НИ БАРИСААТА АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ АЙЛШАЛАЛГА

...тскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев ...гариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй ...р 1971 оной сентябриин 26—27-ой үдэр... Болгариин Арадай Республикада хани ...айлшалһан байна.

... Л. И. Брежнев Болгарида байха үедөө ... ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, Болгариин ... Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэг... Живковтэй хани ёһоор уулзажа хөөрэлдөө. ...өөнүүдтэ совет талаһаа Л. И. Брежневтэй ...лсаһан КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. ..., КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК...гые даагша К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК...шүүн, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй ...оглшо Н. Н. Родионов, КПСС-эй Центральна ...алтын комиссиин гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай ...ьна секретариин туһалагша А. М. Алек..., КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын орлог... И. Блатов, тэрэшэлэн КПСС-эй ЦК-гай гэ... СССР-һээ Болгариин Арадай Республикада ...алшэн сайд А. М. Пузанов гэгшэд хабаа...

...гариин талаһаа хөөрэлдөөнүүдтэ БКП-гэй ...Политбюрогой гэшүүд Б. Велчев, Б. Был..., Ж. Живков, И. Михайлов, И. Попов, ...инский, С. Тодоров, Т. Цолов, Т. Павлов, ...ойчева, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэ... кандидадууд А. Цанев, И. Абаджиев, ...ов, К. Гяцров, П. Таков, Центральна хи...налгалтын комиссиин түрүүлэгшэ С. Карад... БКП-гэй ЦК-гай секретарьнууд Г. Филиппов, ...ов, П. Кирацов, БКП-гэй ЦК-гай гэшүүд, ...ые даагшанар Г. Владиков, К. Телмалов, ... Гадаадын хэрэгүүдэй министр И. Ба... Болгариин Арадай Республикаһаа СССР-тэ ...шэн сайд С. Гюров гэгшэд байлсаа.

...эй XXIV съездээр хараалагдаһан зорилго... ажалшадай дүүргэхын тула партиин, ара... ...ой ямар хэмжээнэй абтажа байһан тухай ... Брежнев Болгариин нүхэдтэ хөөрэжэ үгөөд, СССР-тэ коммунизм байгуулха саашанхи хараа түсэбүүд тухай дуулгаа. БКП-гэй Х съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар орон дотор бэелүүлэгдэжэ байһан хүдэлмэри тухай, хүгжэнги социалис общество амжалтатайгаар хүгжөөхын тула партиин хараалһан шухала хэмжээ ябуулганууд тухай Т. Живков мэдээсээ.

Политическэ, экономическа, культурна һалбаринуудай талаар совет-болгар харилсаае саашадань бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ асуудалнуудта онсо анхарал хоёр талынхид хандуулаа. КПСС-эй, БКП-гэй хоорондохи, совет-болгар арадуудай хоорондохи харилсаанууд үнэн зүрхэнэй, бэе бэедээ найдалсалгын, һаналаа нэгэдэлгын, аха дүүгэй хани барисаанай оршон байдалда үнгэрнэ гэжэ нүхэд Л. И. Брежнев, Т. Живков нэгэ һаналтайгаар тэмдэглээ.

Уласхоорондын байдал тушаа мүнөөнэй гол шухала асуудалнуудаар, түбхын түрүүндэ Европодо аюулгүй байдал хангаха асуудалаар һаналаа андалдалган болоо. Социализмын оронуудые дам саашань нягтаруулан жагсааха, коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бэхижүүлхэ, империализмда эсэргүү хүсэнүүдые улам бэхижүүлхэ, түгшүүрилтэ байдал һулаируулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ, амгалан ёһоор харилсан ажаллалтые һайжаруулха талаар хоёр талынхидай бэелүүлжэ байгаа хүсэл оролдолгые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүд хадаа зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар КПСС-эй, БКП-гэй нэгэн ниитэ һаналтай байһыень гэршэлэн харуулаа.

Л. И. Брежнев КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө тусхай хэрэгээр Советскэ Союз айлшалжа ошохыень Болгариин Арадай Республикын партийно-правительственна делегацие уриһан байна. Уряалынь хүндэтэйгөөр хүлеэн абтаа. Айлшалжа ошохо болзорынь хожом хэлсэгдэхэ.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба профсоюзуудай областной соведэй 1971 оной августын 6-най тогтоолоор энэ табан жэлэй туршада һү һаалиин гүүртэнүүдые, тоһоной заводуудай ариг сэбэр байлгаха колхоз, совхозуудай тушааһан һүнэй ба промышленна предприятинуудай үйлэдбэрилэн гаргаһан эдеэ хоолой зүйлнүүдэй шанарыень эрид дээшэлүүлхэ тусхай конкурс жэл бүри таһалгарягүй республика доторнай үнгэргэгдэдэг болохонь.

ШЭНЭ КОНКУРС СОНОСХОГДОО

Энэ конкурсдо хабаадалсагшад һү һааха, гүрэндэ тушаахаар хараалагдаһан түсэб, уялгаяа сүм дүүргэхэ, ариг сэбэрые наринаар сахиха, абтаһан һүнэйнгөө, буйлууһан эдеэ хоолойнгоо шанарые эрид һайжаруулха зэргэтэй. Тиигэжэ энэ конкурсын эрилтэнүүдые сүм дүүргэжэ, эрхимлэһэн һаалиин гүүртэнүүдтэ 1-дэхи шатын 3 диплом 75-аад түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаха байна. Тиихэдэ хоёрдохи һуурида гарагшад 2-дохи шатын 7 диплом, 50—50 түхэриг мүнгэн шанда хүртэхэ. Гурбадахи һуури эзэлэгшэдтэ 30—30 түхэриг мүнгэн шантай 3-дахи шатын 10 диплом барюулагдахаар хараалагдана.

Конкурсын дээрэ дурсагдагша эрилтэнүүдые хүсэдөөр бэелүүлһэн һүнэй промышленностиин предприяти, заводууд буйлуулан гаргаһан эдеэ хоолойнгоо зүйлнүүдтэй шанарыень һайжаруулха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха ба абаһан уялга, түсэбүүдээ саг болзортонь дүүргэхэ зорилготой. Һаалиин гүүртэнүүдэй, һүнэй промышленностиин предприятинуудай, заводуудай хүдэлмэрилэгшэд конкурсдо хабаадалсахаһаа урид хамтынгаа суглаан дээрэ гурим, дүримүүдтэйнь танилсаха, хэгдэхэ хүдэлмэриингөө түсэб зохёохо байна.

Тэрэшэлэн конкурсын ябаса хинан шалгажа, республикын комисси бүридхэгдөө. Энээндэнь Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, һүнэй промышленностиин управлениин, республикын санэпидстанциин, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ, шанарыень хинаха гүрэнэй инспекциин, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй, эдеэ хоолой промышленностиин профсоюзуудай областной комитедэй, һалбари хоорондын научно-техническэ мэдээсэлэй ба пропагандын түбэй хүдэлмэрилэгшэд оролсонхой. Тиихэдэ аймгүйсэдкомууд өөһэдынгөө шиидхэбэреэр аймаг доторо иимэрхүү комиссинуудые байгуулха болоно.

Дурсагдагша конкурсын дүнгүүд жэлэй эсэстэ согсологдохо юм. Колхоз, совхозуудай ба һүнэй промышленностиин предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд эрхимлэжэ гараһан һаалиин гүүртэнүүдэй, һүнэй заводуудай дүнгүүдые ерэхэ жэлэй январиин 5 болотор аймагай комиссинуудта оруулха болоно. Эдэ дүнгүүдыень согсолон хараһанайнгаа һүүлээр аймагай комисси ямар, шанда хүртэхэ байһыень тэмдэглэн, январиин 10 болотор республикын комиссида зууршалха ёһотой. Иигэжэ январиин 15-һаа оройтонгүй Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба профсоюзуудай областной совет эсэсэйнь дүнгүүдые шалгажа, ямар шагналда хүртэһыень тусхай тогтоолоор баталха болоно.

Конкурсын эхин шатын дүнгүүдые аймагай ба республикын комиссинууд байгша оной 3-хи кварталһаа эхилэн, квартал бүхэндэ согсолжо, таһалгарягүй мэдээсэжэ байха болоно.

Гадна энэ конкурсдо олоороо хабаадалсахынь тула һүнэй заводуудай, һаалиин гүүртэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхыень Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет ба профсоюзуудай областной совет аймгүйсэдкомуудта, Хүдөө ажахын министерстводэ, һүнэй промышленностиин управленидэ, Буряадай һалбари хоорондын научно-техническэ мэдээсэлэй ба пропагандын түбтэ, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ ба шанарыень хинажа, гүрэнэй инспекцидэ, республикын санэпидстанцида ба хүдөө ажахын, эдеэ хоолой промышленностиин профсоюзуудай областной комитедтэ даалгаһан байна.

Энэ соносхогдоһон конкурсын гол зорилго юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, шэнэ табан жэлэй туршада һү һаалияа эрид дээшэлүүлхэ, абтаһан продукциингаа шанарые улам һайжаруулха талаар бүри эршэмтэйгээр тэмсэхэ болоно.

Л. ПЕТИНОВ.

Уран зурааша ажалай түрүүшүүлые магтана

СУУТА ҺААЛИШАД

Кабанскын аймагай Корсаков һууринда ажалша гараараа суурхаһан хүн олон даа...

Фермые даагша Е. Б. Харжеева, һаалишад О. П. Тапханова, К. М. Суворова, С. И. Ханхашанова гэгшэдэй нэрэнүүд аймаг, республика дотороо суурханхай. Эдэмнай «Ойморой» совхозой дүрбэдэхи отделениин хоёрдохи фермэдэ хүдэлдэг юм.

Елизавета Баяндаевна Харжеева (зүүн зураг дээрэ) арбан зургаан жэлдэ һаалишанаар хүдэлнэ. Энэ хугасаада Елизавета Баяндаевна социалис мүрысөөндэ ходо илажа, түрүүшүүлэй тоодо ябаа юм.

Наймадахи табан жэлдэ ажалай эрхим амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Е. Б. Харжеева һаяхан Ленинэй орденоор шагнагдаба. Ажалдаа ходо түрүү ябадаг нүхэрөө нютагаархидынь 1971 ондо БурАССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгаа.

Тиихэдэ һаалишан Ольга Павловна Тапханова (баруун зураг) совхоз соогоо хоёрдохи һуури эзэлдэг. Ажалай үндэр амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Ольга Павловна В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ «Габьяата ажалай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаа һэн. Мүн баһа КПСС-эй Буряадай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай.

Һаяхан би Корсаковаар ябажа ерээб. Тиихэ зуураа ажалай баатарнуудтай уулзажа, тэдэнэй дүрые дэбтэр соогоо зуража абаа һэм. «Буряад үнэн» газетын уншагшадые тэрэ нютагай ажалай баатарнуудтай танилсуулха гээ һэм.

А. БРИТОВА,
уран зурааша

ТААНАДЫЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

НЭН ТҮРҮҮН АЖАЛ... ТИИГЭЭД?

I.

Гушаад жэлэй саана Буряад орондоо нилээд суурхаһан Жаргаланта нютагта ойротохотойм сасуу досоом юундэшьеб даа гэнтэ етшэжэ, автобусой сонхоһоо ээлүүдгүй хаймадан харабаб.

Автобусһоо буугаад, нютагай түб гудамжын саадахи гудамжаар ябахадам, гайхамаар, баясамаар юумэн үгыл аад үгы. Гудамжын захаһаа эхилээд үмхиржэ хэлтышэнхэй, ямаршье хашаа, хаалтагүй гэрнүүд харагдаха юм. Иимэ өөдэгүй муу гэрнүүдэй сонхо доро сэсэрлигшье үгы һааб даа.

Энэнь энэшье гэлэй. Харин намайе соёлшодой ажал хэрэг нэн түрүүн һонирхуулба. Тиимэһээ соёлой байшан тээшэ шэглэбэб. Таряа хуряалгын түлэг дундаа ябажа байһан сагта хүдөөгэй соёлшод миин һуугаагүй, һонирхолтой гоё концерт бэлдэжэ, таряашад болон малшадые саг үргэлжэ баясуулжа байгаа ёһотой гэжэ һанабаб. Теэд соёлой байшан бэлэй шэнги томо суургаар шэбхэлээтэй байба. Үни заяанай иишэ хүнүүд харгылаагүй гэхээр. Наада таладань нэгэ хэды бревно ябталагданхай, хүбхэн урганхай харагдаба. Барилгын модон юм гү, али түлеэн юм гү—орой мэдэхын аргагүй. Байшангай зүүн талада бүришье өөдэгүйхэн юумэн харагдана. Эндэ тэндэ газар онгилогдонхой, хайр шулууншье, шоройтой холисолдоһон нүүрһэншье бии хэбэртэй.

Байшангай ойро нэгэ үбгэжөөл юушьеб даа хэжэ, туха сүлөөгүй һалирна янзатай. Багсаахада, штукатуркада хэрэглэгдэхэ тусхай холисо бэлдэжэ байгаал һэн ха. Үбгэжөөлтэй мэндээ хэлсээд, «соёлой байшангай юундэ хаалгаатай байһые, соёлшодой хаана ошоһые» һонирхон һурабаб.

— Һонирхомоор юун байхаб даа, юрэдөө! Соёлоймнай байшан үдэршье, һунишье хаалгаатай байдаг болонхой. Ляхабши даа, эшхэбтэршье гээшэнь. Ехэ харгытай зэргэлээд шахуу оршодог аад, «шэхэ дүлии, нюдэ балай» байдагнай бүришье гайхалтай,— гэжэ үбгэжөөл харюусаба.

Энэ хадаа хуушанай коммунист, Жаргалантадаа хамтын ажахы эмхидхэлсэһэн, нилээд удаан хүтэлбэрилхы тушаалда ябалсаһан Тогоошо Данзанович Данзанов гээшэ. Ушарынь гэхэдэ, хуушаржа үзэмжэгүй болоһон соёлойнгоо байшангые халта мүлтэ заһаха һанаатай бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ байгаа. Нютагтаа хүндэтэй үбгэжөөлэй сэдьхэлээ зобохонь, голхорхонь буруу бэшэ. Тэрэ холын гушаад онуудта дэнхэгэр томо соёлой байшан барюулаад, нютагтаа соёлой гуламтые шэб шэнээр, имагтал социалис удхатайгаар һэргээн хүгжөөлсэһэн тула мүнөө ходо һанаагаа зобожо, үмхиржэ хуушаршаһан байшангаа заһуулха тухайда колхозой правленидэ олю дахин мэдүүлһэн байха. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд үлэ мэдээшэгүй болохо, элдэб эсын шалтагаан бэдэрхэ.

Сэхыень хэлэхэдэ, үндэр наһатай болоһон хүн юу хэжэ бирахаб даа. Түгдэржэ унаһан штукатуркыень заһаа болохо юм бэзэ. Хэды тиигэбэшье үмхиржэ хуушаршаһан байшан үнөөхил зандаа үлэхэ ха юм.

— Соёлшодтнай хаанаб? Таряалан дээгүүр ябаа ёһотой, — гэжэ һонирхоходом, үбгэжөөл тиимэ жэгтэйхэнээр миһэрэн энеэбхилээдхибэ. Хуушанай коммунистын энеэбхилэл олон юумэн тухай бодохыем уялгалба. Соёлшодой яһала һайнаар хүдэлжэ байгаа һаа, тухайлхада, иигэжэ энеэхэгүй һэн ха.

— Юу таряалан дээгүүр ябахаб даа. Гэртээ байгаа бэшэ юм гү, — гэжэ тэрэм лаблан хэлэбэ.

Соёлой байшантай директор Софья Данзановна Надмитова үнэхөөрөөшье гэртээ байгаа. Гэртээ байгаа гэжэ гү? Мүн даа. Хартаабхаяа малтажа сүлөөгүй байгаа бэлэй.

II.

Софья Данзановатай хөөрэлдэхэдэ, соёлой ажал тиимэшье һайса мэдэхэ хэбэргүй.

— Апрель һарын һүүл багта нэгэ концерт арайл гэжэ бэлдээд, хоёр-гурбан газарта табяа һэмди, — гэжэ тэрэ хашалгүйхэнөөр харюусаба.

— Концерт наада дахин бэлдэхээ һананагүй гүт?

— Хайшан гэжэ бэлдэхэбши даа. Соёлоймнай байшан заһабарида байна. Эдэбхитэдшье гэжэ үсөөхэн.

— Теэд мүнөө юу хэнэбта?

— Юу хээдхихэбши даа, юрэдөө. Нютагайхиднай уран һайханай кинофильм харадаг, залуушуул хаа ганса хатараа болодог.

— Лекци, хөөрэлдөөн болодог гү?

— Һая наашадаа болоһыень һананагүйб. Энээн тухайда колхозой парткомой секретарь һайса мэдэхэ.

Энэ хөөрэлдөөн һанаанһаа абтажа бэшэгдээгүй. Зүгөөр зарим соёлшодтой хөөрэлдэхэдэш, ажал хүдэлмэри тухайдаа яашье сэхыень хэлэжэ үгэдэггүй, ондоо юумэн тухай хөөрэхые оролдохо юм. Харин тиихэдэ С.Д. Надмитова сагаан сэдьхэлтэй, һанаһан сэдьхэһэнээ дууһынь хэлэдэг хүн байшоо. Соёлой талаар шиидхэгдээгүй шухала асуудалнууд эндэ яһала олон. Муунь гэхэдэ, тэдэнь мүнөө болотор шиидхэгдээгүй байһаар. Бүхы дутагдалыень С. Д. Надмитовада тохохын баһа аргагүй.

Хуушаржа үзэмжэгүй болоһон соёлой байшангые заһабарилха шухала. Зүгөөр энэ асуудал соёлшо гансараа заяандаашье шиидхэжэ шадахагүй. Мүнгэ зөөритэй, барилгын материалтай энэнь холбоотой. Энээн тухайда С. Д. Надмитова Сэлэнгын аймгүйсэдкомой соёлой таһагта, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой правленидэ, мүн Жаргалантын сомоной Соведтэ оло дахин мэдүүлһэн байха. Теэд тэдэнэй нэгэнииньшье мүнөө болотор ямаршье хэмжээ абаагүй. Али мүнгэ зөөри үгы гэжэ гү? Зүгөөр бэе бэеэ ойлголсоод байгаа һаа, энэ асуудал үни хада шиидхэгдэхэ бэлэй. «Намһаа саагуур, наранһаа наагуур» гэһэн түхэлтэйгөөр хандахада, иимэ өөдэгүй байдал үзэгдэнэ ха юм.

С. Д. Надмитова Жаргалантын соёлой байшанда директорээр хахад жэл тухай хүдэлжэ байна. Урдань соёлой ажалда оройдоо ябаагүй хүн. Хүүгэдэй саадта үхибүүдые хүмүүжүүлжэ байһан хүниие гэнтэ соёлшоноор табихань баһа ямар юм? Сүхэрхэ, ядархадаа иигэнэ гү? Уран һайханай хүтэлбэрилэгшөөр М. Б. Гомбоева хүдэлнэ. Энэ залуу багасан соёл гэгээрэлэй училищи дүүргэһэн, тусхай мэргэжэлтэй хүн гээшэ. Мүн соёл гэгээрэлэй училищи дүүргэһэн Б. Л. Аюшеева гэгшэ эндэ библиотекэреэр хүдэлнэ. Үнэн зүрхэнһөө оролдоо һаа, соёлой хүдэлмэри һайжаруулха шадалтай хүнүүд гэжэ һанаштай. Нютагай интеллигенци соёлой ажалда хабаадалсанагүй гэжэ шалтаглана. Энэнь зүб гү? Минии һанахада, ямаршье баримтагүй, тад буруу шалтагаан гээшэ.

Энэ хэрэгтэ нэн түрүүн колхозой партком, комсомолой организаци оролсохо ёһотой. Хэрбээ коммунист болон комсомолшуудай соёлшодой эдэбхи үүсхэл дэмжээгүй һаа, хэн дэмжэхэ болоноб.

Жаргалантада соёлшод нютагжадаггүй. Юундэ? Харюу бэдэрээдшье яахамнайб. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада эндэ гурбан хүн һэлгэгдээ. Тусхай һургуули дүүргэһэн Виктор Шарапов яһала гэмгүй хүдэлжэ байһан юм. Тиигэжэ байтараа гэнтэ ажалһаа гараад, Зэдын аймаг арилшоо. Энэ нүхэрэй эдэбхи үүсхэл огто дэмжэгдээгүй. Һүүлээрнь Петр Васильевич Хилтухин хүдэлөөд туршаа. Энэ нүхэр колхозой туһаламжаар соёл гэгээрэлэй училищи дүүргэһэн байна. Теэд энэ нүхэрнай мүн лэ тороогүй, мүнөө Тохойдо хүдэлнэ. Арилжа ошоходонь колхозой партком һанаата болоогүй, хамаагүйхэнөөр хандаа.

Эндэ пианино, баян бии. Харин хүгжэмэй инструмент дээрэ наадаха хүн үгы. Апрелиин һүүл багта табиһан концертыень соёлой министерствэһээ эльгээгдэһэн хатаршан В. Гунзынов бэлдэлсэһэн байна. Тиихэдэ хүгжэмшэниие Галуута-Нуурһаа урижа ерүүлһэн. Одоо гайхамаар гээшэ.

— Соёлой ажалда хабаадалсадаг эдэбхитэд хэр олон бэ?—гэжэ асуухадам, С. Д. Надмитова нилээд бололгото болонхой, оройдоо табахан хүнэй нэрэ обог хургаа даран байжа дурдаба. Хойто үдэрынь колхозой парткомой секретарь Ш. Л. Тубчиновтай уулзажа хөөрэлдэхэдэм:

— Одоо юун байхаб даа. Һайрхаха юумэн огто байхагүй,—гэжэ хашалгүйхэнөөр харюусаа бэлэй.

Ажахыдаа амжалта туйладагшье һаа, ажалша бэрхэ малшад, таряашадай культурна эрилтые мартажа болохо аал! Энэ талаар Жаргалантада дэн лэ өөдэгүй, һанаа зоборитой байдал үзэгдэнэ. Үнгэржэ ерэхэдээ, энэ жэлэй зун манай республика доторо соносхогдоһон соёлой хоёр жэлэй дооторгыё тухай мэдэхэ юумэн байхагүй.

М. ОСОДОЕВ,
манай корр.

Сэлэнгын аймаг.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН

...няха абалгаар республика ...нилээд дээгүүр һуури эзэл... ...нь бүгэдэндэ эли. Хо... ...эрхилхэ талаар түрүү ...эл эндэ бии, хонин ажа... мастер болоһон түрүү...элһээ жэлдэ олошорно. ... дүй дүршэл, Борьёогой ... хонидой үүлтэр һайжа...эгдэжэ байгаа туршал...шеел үргэнөөр харуулагда... ...жэ аймагай газетын хуу...ые ирахада элирнэ.

...шадай социалис мүрысөө...үүдые харуулхынгаа ха..., түрүү дүй дүршэлэй хуу...исабал, туһатай байха

«...Бэшүүрэй таряашан» гэжэ ... Бэшүүрэй райкомой, ...ай депутадуудай аймагай Соведэй орган ажалшадай социалис мүрысөө тодо һоноороор, төб гэмээр харуулха гэжэ оролдодог байна. Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ мэргэжэл мэргэжэлээр мүрысөө эмхидхэдэг нэгэ гурим эндэ бии болонхой. Социалис мүрысөөнэй дүрим жэл бүри дахин хаража үзэгдэдэг, шухала болоо һаань, шэнэлдэг гуримтай. Жэшээнь, «Победа» колхозой партийна комитедэй секретарь В. Стрекаловскиин статья августын 21-дэ газетэдэ гараһан байна. Ургаса хуряалга дээрэ мүрысөө яажа эмхидхэнэбибди гэһэн гаршагтай энэ статья соогоо автор өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай бэшэнэ.

«Ургаса хуряалга дээрэ социалис мүрысөөнэй гурим манай колхоздо заншаа гэжэ бидэнэр ажагладагбди. Энээндэ олон хүн хабаададаг, моральна ба материальна урмашуулгын хэмжээнүүд хараалагдан хай»—гэжэ нүхэр Стрекаловский бэшэнэ. Мүрысөөнэй дүн саг сагтаа гаргагдажа, олониитэдэ ходо дуулгажа байха гээшэ мүрысөөе үрэ нүлөө ехэтэй болгодог, ажалай ёһото урилдаа үүсхэдэг гэжэ бодото байдал харуулаа гээд, автор саашань тэмдэглэнэ.

Урмашуулгын моральна хэмжээнүүдэй нэгэн болгон аймагай газетын хуудаһанда үйлэдбэриин түрүүшүүлэй хүндэлэлэй самбар бии болгогдонхой. Партиин райкомой бюрогой, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой зууршалгаар социалис мүрысөөндэ түрүүлэгшэд (мэргэжэл мэргэжэлээрээ) энэ самбарта бэшэгдэдэг гуримтай. Энэнь түрүү хүндэ соло дуудаһан ябадал болоно.

Хүдөөгэй ажалшадай социалис мүрысөөнэй ябаса (ургаса хуряалга, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ, хонин ажал, һүнэй фермэнүүдэй, мал шахагшад болон бусадай) аймагай газетын хуудаһануудта элдэб янзаар (мэдээнүүд, зураглал, корреспонденци, репортаж болон бусад аргаар) яһала харуулагдадаг байна. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл согсолоодшье туршадаг гэжэ газетын хуудаһанууд гэршэлнэ. Жэшээнь, Бэшүүрэй совхозой ахалагша хонишон И. С. Перловская гэгшын ажалай дүршэл согсолһон яһалашье дэлгэрэнгы, туһатай, бусадай халан абамаар Н. Лучининов (хүдөө ажахын управлениин главна зоотехник), В. Борисов хоёрой статья газетэдэ толилогдонхой. Гэбэшье иимэ тобшололнууд олон бэшэ.

Социалис мүрысөөе улам дэлисэтэй, үрэ нүлөө ехэтэй, тодорхой болгохын тулада нэн түрүүн социалис уялгануудые зохёон абаха гээшэ шухала удхатай байна. Энээниие экономическа талаһаань һайса хаража үзэһэн, гүнзэгы удхатай статьянууд дээрэ дурсагдаһан хоёр газетэдэ хомор байна. Ажахыда бии байһан арга боломжонуудые сүм хэрэглэхээр, бүхы талаһаань бодомжотойгоор зохёогдоһон социалис уялганууд хадаа мүрысөөе һайнаар, үрэ ехэтэйгээр эмхидхэхэ хэрэгтэ тон ехэ удха шанартай байдаг гээшэ ааб даа. Социалис мүрысөөе саашадань улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо заагдаһанай ёһоор энэ асуудалые улам гүнзэгыгөөр, экономическа тобшололнуудтайгаар харуулхын тулада Зэдын, Бэшүүрэй газетэнүүдэй журналистнууд оролдохо бэзэ гэжэ найдахаар.

ЗАЛУУ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ КОНФЕРЕНЦИИЕ УГТУУЛАН

Доржи Эрдынеев

ХҮЛЭГ БА ЭЗЭН

Романһаа хэһэг

Иимэ нэрэтэй шэнэ зохёол залуу уран зохёолшо Д. Эрдынеев бэшэжэ дүүргэбэ. Тус роман соонь Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуухэ дайнай урда тээхи, тэрэнэй эхин үедэхи Буряад ороной байдал харуулагдана.

Мүнөө зохёолой түрүүшын бүлэгүүдэй хэһэгүүдые уншагшадай анхаралда табинабди.

Нюргаяа маажуулхадаа, Санданай Баян үрөөһэн нюдэеэ шад аняад, шүлһэ һайран дуурадаг, тиихэдэнь лэ Бэригэнэй Ямаахан бүхөөр тэбэриһэн гарһаань мултаржа ошодог һэн гэлсэгшэ.

Тэрээндэ адляар тарган Хүригшэндэ аляархан байгша Боро азарга гэнтэ мэдэхэдээ, гансаараа үлэшэһэн байба.

Газараар надхаһан һүүл дэлһээ сухалдан һэгсэрээд, һайхан хүзүүгээ матаруулха мүртөө уртайгаар газар дэбһэжэ, гүүень намнаһан адуушандаа хоролхобо, хуухирба, тиигээд бэеэ барибагүй янзатай, амадан ошобо.

— Шудхэр... бухиндаа энэ... Гүүд дээрэнь үшөө хэдые нэмээ һаа, иигэжэ һархалзахаа болихол һэн. Теэд хэзээ тиимэ адуутай болохо колхоз бэ? — гэжэ дуугараад, Осор хахир муухай хоолойгоор: — Һыш!.. Тонил гэнэм!..— гээд, азаргын нюрга руу ургаараа буулгана.

Тэрэнь тархяа һэжэрэн халба һүрэжэ, адуушан дахин гүүгээ намнахадаа холо эльгээбэгүй.

Осор буужа, унажа ябаһан морёо шүдэрлөөд табина.

Хуань яаража холодобогүй. Ута һабаа хүлнүүдээ жиин һуняаба, шүрбэһэлиг нарин бэеэ һэгсэрбэ, тиигээд сэлмэг хүхэхэн нюдөөрөө харан согтойгоор урдаһаань үүрһээд, шэнгэхэн оодон һүүл дэлһээ хиидхүүлэн харайба.

Осор эжэлбэгүй: «Халаг, хайран гүйгөөшэм... Түрүүлэгшэ ябаа сагтаа Базар үгэхөө болёо! Амаруулхаяа табихадань лэ иигэжэ хулуужа унахаһаа бэшэ арга һалаал даа!.. Ябан ошон хүбүүдэйм нэгэндэ орохогүй гээшэ гү? Манайл, Наһантанайл унаган һэмнай!—гэжэ хойноһоонь үгэлнэ. Тиихэдэнь ехэ хүбүүн Майдарайнгаа үгөөр колхоздо ороһониинь, Хуаһаа һалахагүй гэжэ адуушан бологшонь хүлисэхын аргагүй алдуу шэнгеэр үзэгдэжэ, бодолгодо абтаһан сэдьхэлынь бүри барыба.

Мэдэһэн һаа, Осор дархандаа мүнөө ябаха һэн. Моритоёо байхаһаа гадна, өөрынгөө юумэ хэхэ сүлөөтэйшье үлэхэ һэн. Энэ мүнөөдэрэйхидэ адли хэлэ амандаа нойто хүргэнгүй үнжэхэгүй бэлэй. Үнгэржэ ерэхэдээ нарайлха бэриеэшье эрьебэгүйл!

Иигэжэ өөртөө гэмэр гутар гэһээр Хара-Уһанай харза ерэхэдэнь. Болод хүбүүниинь сарнуудаа уһалжа байба.

—Унаагаа һайса эдеэлүүлжэ хоноорой,—гээд, Осор модо отололсожо шарганууд дээрэ ашахадаа, тайлаһан хүхэ ямаан дахаяа ганзагална.

Нюргаар һүрхэй үндэршье бэшэ һаа, нилээд хүдэр, хори алхажа ябаһан хүбүүнэйнь эсэнги нюдэд урдаһаань гайхангяар харашаба. Тиихэдэнь Осор хэлэбэ:

— Үглөөгүүр эртэлээд ерээрэй гэнэ бэшэ һэн гүб?

— Хэлээгүйлта!.. Унаагаа эзэндэнь тушаахагүй һэмдии?

Эсэгынь хирбэгэр һахал таталдаад, баруун нюдэнэйнь зузаан хүмэдхэ доошоо бууба. Иихэдээ тэрэ Болодойнгоо асуугшада дураа гутаба гээшэ.

— Зай, тиигүүжэб...—гэнэ хүбүүн.

Осортон колхоздо ороходоо, анханайнгаа байшан центр асаржа табяад, хажуудань баһа нэгэ тиимые залгахадаа, яһала бараг гэртэй болоһон юм. Теэд өөэндэ үшөө нэгэ байшан бодхохо дуран хүрэжэ, Болодые амар байлгахаа болинхой. Мүнөөдэршье эсэгэ хүбүүн хоёр Бэлшэрэй арада үнжэһэн байгаа. Осор мордоходоо:

— Үглөөдэр Дондогоо абаад ерээрэй!—гэнэ.

Хүбүүниинь удаан хүлеэлгэбэгүй:

— Зай!—гээд, эсэгынгээ саашалхадань янгаршагаар:

— Тэрэниие үнинэй зараха байгаа! Одхон нэрэтэй, юушье хэхэгүй,..—гэжэ дүүдээ хорлохон гүбэрнэ.

Тэдэнэй эжы, Жалма абгай, Энхэ-Талын дасанда лама байһанаа тушаалгаһан Шойдог гэбшынгээ түрмэһөө табигдахада, ехэ хүбүүн Майдарайнгаа һамгые Баруун Ургытынгаа мал хамһалсахыень үбгэндөө эльгээгээд, Тудхалтын адагай һургуулиһаа ерэһэн Дондогоороо центрэйнгээ гэр һахюулһан юм.

— Абга ламатаяа дасандаа үлэһэн һаамни, Дондог лэ эдэнэй барлаг болохо һэн,—гэжэ Болод саашань гэмэрнэ. — Нохойе, тэрэ гоё сагнай нээрээ тэхэрихэгүйгөөр ошоо гээшэ гү? — Халаглан тоншорно. — Хайран лэ саг һалаа даа! Ахайда морёор намнуулжа ерэһэнээ һанахадам, мүнөөшье хором бусалдаг... Ноёнби гээд дан зоргоороо аашалдаг даа. Эжые абгада эльгээхэ дурагүй байна һэн. Һамгаяа гамнаха... Хюһаранаа хоёр үдэг һаангүй орхиболнай шэргэхэ, тиигээд эдихэ һүгүй болохобди гүүлхэдээ, үшөө тэдэнииетнай хамтын малтай ниилүүлхэл байгаа гэнхэй һэн...

Иигэжэ тэрэнэй аха дүүгээ шоо үзэхэдэнь, Осор өөр тухайнь: «Энэ Болод залхуурхаһаа бэшэ юумэ мэдэхэгүй хүн байна... Нохойе, дэмыл дасанда үгэһэн байгааб. Шойдог Жалма хоёрһоол гараа һэн. Майдарайнгаа асараагүй һаа, зараха хүнгүй үлэхэмни гээшэл даа! Энэ Дондог гэжэ шүдхэр һургуулиһаа ондоо юумэ толгойдоо оруулдаггүй. Зун болгоод орхи гэхэб. Болодтоёо ажалда ябуужан!»—гэжэ бодоно.

Бэлшэрэй үбэр хүрэхэдөө, тэрэ һөөргөө хараба. Хүбүүниинь сарнуудаа жүдхэхэ тооной уруудажа ябаа һэн. Мүнөөдэр отолһон модониинь лаб газаань буухань гээшэ. Иигэжэ Осорой сүлөө орохоньшье тэрэ, бэриинь үглөөгүүр нюргаа үбдэнги ябаһан һанагдаад, зосоонь барагад гэжэ , тэрэ мэгдүүхэн гүйлгэжэрхинэ.

***

Үбэлэй үдэшэ богони даа, һаял наран оробо гэһэншни, мэдээгүйдэш харанхы боложо эхилхэ. Гэгээтэйдэ гэртээ хүрэхэгүйгөө мэдэбэшье, Болод бараг хүрэхэ һанаатай мүн лэ яарана. Сарнуудаа харгы руу табяад, өөрөө хажуугаарнь зэргэлэнхэй сохихо, хараахынгаа забһарта: «Ахай ерэһэн лэ байг! Тиигээ һаа заяандааш үглөөгүүр дахин сар унуулхагүй!—гэжэ шэбшэнэ. — Хоёр лэ үдэр бариха зон аад, гурбан үдэр унабабди. Үшөө үглөөдэршье бусаахагүйдөө болохомнай ха. Аба, юрэдөө, ятараа хомхойрно гээшэб! Намайешье гамнаагүй һаань, эдэ сарнууд мэдэлэйнь бэшэ ха юм. Колхозойл хадань иигэнэ гү даа!»

Шаргын хахинаха абяагаар Осорой бага хүбүүн Дондог гэрһээ гүйжэ гараба. Тэрэниие харахадаа Болод:

— Ахай ерээ гү?—гэжэ асууна.

— Ерээ... Һая буугаа!

Иимэ харюу дуулахадаа, тэрэ гансата урматай болож.

— Энэ сарай урда зогсо... Наада мухарынь олиходоо ядахагүй, хоншоорынь сохёорой,—гээд, шэнэһэн хүшүүргэ абажа, шарга дээрэһээ модоёо мухарюулжа эхилбэ.

Сарнуудаа мулталхынгаа урда тэрэ ахынгаа юун гэхые дуулаха гэжэ гэртэ ороно.

— Энэ гурбан паарые хоёр лэ үдэрөөр үгөө бэшэ һэн гүб? Юундэ мүнөөдэр дахин унаабта? Хэнһээ һураабта?—гэжэ хүрэһөөр лэ Майдар сухалтай нюдөөр урдаһаань шэртэбэ. — Ямар һонин зон гээшэбта? Энэтнай ниитын унаа ха юм... Үмсынтнай бэшэ!

— Абаһаа гараал даа... Үшөө... үүр сайха багаар Хара-Уһанай харза дээрэ байхаш, угтахаб гээ һэн, —гэжэ Болод хэлээд, гүсэтэй халуун сайһаа аягада хэжэ һоросогооно. — Үглөөгүүр Дондог бидэ хоёрой бодоогүйдэ гүйлгэжэ ерээ һэн. Ябая гэхэдэнь яахабши, ошолдоол гүби.

Эдэ үгэнүүдые дуулахадаа, Майдар һүрэжэ бодобо. Туранхай үндэр бэень Болодто һүрөөтэйгөөр үзэгдөөд, тэрэ аягатай сайгаа табижархёод, газаашаа даб гэнэ. Теэд ахайнь оодобшо дэгэлэйнь захаһаа шүүрэжэ:

— Һуу эндээ, эдеэл! — гэжэ байлгаад, өөрөө гарашаба.

Болод Дондог хоёрой сонходо гүйлдэжэ ошоходо, Майдар һөөмэгшэдөө байһан сарнуудые мул талжа, гэрэйнгээ баруугаар, хойшонь туужархиба.

— Ахай танда юундэ сухалдабаб? — гэжэ Дондог бага ахаһаа асууна.

— Намда бэшэ, абада сухалданал даа! — гэжэ Болод харюусаба.

— Юундэ? — гэжэ дүүгэйнгээ һалахаар бэшэ байхадань тэрэ: — Ши ойлгохо үдыш...—гэжэ һанаа алдаба: — Нохойе... Эдэ хоёрой хоорондо хэды болотор зобохо хүн гээшэбиб? Ямар муухай саг бэ, аа? Дасанһаа ерэһэн үе соогоо нэгэ һэгээ нараа харабагүйб, — гэнэ.

Тэрэ унтахынгаа урдахана газаа гарахадаа, далай арын үбһэнэй хорёо соохи найман бухал дээрэ обоолһон үмсынь һүридэ зургаан сарай аһашоод байхые хаража һүхиржэрхибэ. «Байгаарай даа, ахай, үглөөгүүр намайе хүлеэжэ ядахадаа, аба ерэхэ байха, тиихэдээ энээнэйш түлөө юу хээ эдюулхэл бэзэ!»—гэжэ тэрэ эбсэшэгүй тулалдаанай болохо болоһондо бүтүүхэн, хара һанаандаа баярлаһан янзатай, энеэбхилнэ.

Тэрэнэй һөөргөө ороходонь Майдар:

— Үглөөгүүр унаагаа Сэбээн Дондогто абаашаарай!—гэжэ хэлэбэ. — Өөрөө конторо ерээрэй. Мүнөө үбэлдөө Могойтын станци бэлэдхэлэй үбһэ шэрэлсэхэш!

— Зээ... — гэжэ Болод тугаар абадаа харюусагша шэнгеэр хашаншагаар хэлээд, унтаридаа орожо, хүүшэлэн байтараа: — Эжымнай, байза, үглөө ерэхэнь гээшэ гү, али үгы гү? Ламбагайтаяа хэды үдэр суг үнжөө һаа һайн байгаал даа, — гэнэ.

— Ши энээхэн бодолоо орхи, нүхэр! — Үшөө дахин тэрэ лама тухай хэлэхыеш дуулаһуулши — улаан голдош хүрэхэб... — гэһэн ахынь ууртайшаг үгэнүүд харанхыда соностожо, Болод хүбүүн абга ламаяа шоо үзүүлхэдээ мүн лэ сухалдаад, досоонь бусалһан хорондоо тэһэ һүрэн алдабашье, абяагүйхэн тархяа бүтүүлбэ.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

АЙЛ БУХЭНДЭ—ГАЗЕТЭ, ЖУРНАЛ

«ХҮДӨӨГЭЙ БАРИЛГА»— ҺОНИН ЖУРНАЛ

Ороной хүдөө ажахын мүнөө үеын хүгжэлтэ, тэрэнэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ хадаа хүдөө нютагуудтахи барилгын хүдэлмэриин ябасаһаа ехэнхидээ дулдыдаха байна. Тиимэһээ хүдөө тосхонуудта шэнэ барилга—гэр байрын, соёл культурын, үйлэдбэриин барилга эрхилэлгэ хадаа анха түрүүн зарим нютагуудта һайнаар шалгагдажа, туршагдажа, удаань бусад нютагуудта дурадхагдаха зэргэтэй гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет заагаа. Россин Федерациин Автономито республика, область, хизаарнуудай 82 совхоз, 48 колхозой тосхонуудта туршалгын тиимэ барилга эрхилэгдэхээр хараалагданхай. Иимэ барилга экономикынгоо талаар бэхижэнги ажахынуудта, барилгын материалай индустрида дүтэхэн, харгы зам һайнтай нютагуудта эрхилэгдэхэ юм.

Ушар иимэһээ шэнэ түхэлэй тосхонууд ажахынуудай түб һууринуудта бодхоогдохо байна. Ажахынуудай үйлэдбэриин гол шэглэл, тэрэнэйнь саашадаа хүгжэхэ арга боломжо, арад зонойнь социальна болон культурын хүгжэлтэ ба бусад олон асуудалнууд шэнэ тосхоной проект зохёохо үедэ хараада абтана.

Барилгын хэрэгэй талаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Совеадэй Гүрэнэй комитет РСФСР-эй хүдөө ажахын министерствэтэй хамта шэнээр баригдаха 112 тосхоной проектнүүдые хаража үзөөд, тэдэнэй олонхинь һайнаар, ажахы болон арад зонойнь эрилтэнүүдые гүйсэд хангамаар, бусад нютагуудта барилга хэхэдэ жэшээ боломоор зохёогдоо гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Москвагай областиин «Вороново», «Кузнецовский», Ставропольско хизаарай «Изобильненский», «Кавказский», Свердловско областиин «Исетский» совхозуудай, Омско областиин Романенкын нэрэмжэтэ, Ярославска областиин «Горшиха» колхозуудай болон бусад олон ажахынуудай түб һууринуудые шэнээр бариха проект һайн сэгнэлтэ абаа.

Тиигэжэ РСФСР-эй газар дайда дээрэ баригдаха шэнэ түхэлэй тосхонуудай проект зохёохо ба барилгын хүдэлмэри эхилхэ талаар богони болзорто ехэ ажал хэгдэһэн байна. Энэ тон харюусалгатай хүдэлмэри тушаа сентябрь һарада гараха «Хүдөөгэй барилга» гэжэ журналай ээлжээтэ номерой хуудаһануудта тодорхойгоор хэлэгдэхэ юм. Киев хотодо октябрь һара соо үнгэргэгдэхэ барилгын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна семинар-зүблөөндэ журналай энэ номер зорюулагдана.

Жэшээлэн хэлэбэл, Москвагай областиин хүдөө нютагуудай барилгашадай ажалай дүй дүршэл тухай ехэхэн материал журналай энэ номерто толилогдохо. Область дотор баригдажа байһан шэнэ тосхонуудта хүдөө ажахын саашадаа хүгжөөгдэхэ хараа шэглэл, үйлэдбэриинь хүтэжөөхэ, барилга саашадань һайжаруулха асуудалнууд хараада абтанхай. Москва шадарай колхоз болон совхозуудта, шубуунай фабрика болон мал шахан таргалуулха ажахынуудта үйлэдбэри үргэлжэдэнь оньһожоруулха, ажалшадай салин хүлһэ гуримшуулан дээшэлүүлхэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ юумэн хэгдээ. Тиимэһээ областиин хүдөө нютагуудта хүн зониие саг үргэлжэдэнь һуурижуулан байражуулхын, хүдөө ажахын үйлэдбэри хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тула ажалшадай байдал һуудал һайжаруулха, ажаһуудалайнь хэрэглэмжэ гүйсэд һайнаар хангаха асуудалнууд гол удха шанартай болоно. Ушар иимэһээ хүдөөгэй арад зониие али болохоор хангаха асуудал областиин бүхы экономикын хүгжэлтэтэй нягта холбоотойгоор шиидхэгдэхэ байна.

Область дотор хоёр бүлэг шэнэ түхэлэй тосхонууд бодхоогдохоор хараалагданхай. Нэгэдэхи бүлэгтэнь промышленна аргаар гахайн, үхэрэй мяха, һү абаха шэглэлтэй «Кузнецовский», «Вороново», «Щапово» совхозуудай ажалшадай ажаһууха тосхонууд ороно.

Мүнөө эдэ ажахынуудай 2000—3000 хүнэй ажаһууха тосхонуудай барилганууд урагшатай һайнаар ябуулагдана. Тэндэ 4—5 дабхар гэрнүүд, соёл культурын, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха байшангууд, үйлэдбэриин барилганууд промышленна аргаар бодхоогдоно. Тиихэдэ барилга дээрэ шэнэ, түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэгдэжэ, совхозой хүдэлмэришэдэй ажаллахада зохид һайн эрхэ байдал байгуулха, бага гаргашатайгаар ехэ продукци абаха зорилго табигдана.

Хоёрдохи бүлэгтэнь «Луховицкий» совхозой түб һууринай тосхон ороно. Эндэ нэгэ, хоёр дабхартай гэрнүүд, мүн олон үхибүүтэй айлай ажаһуухада зохид гэрнүүд баригдажа эхилээ. Тус тосхон барилгын баазаһаа холохоно оршодог юм. Тиимэһээ тэндэ барилга ехэнхидээ хирпиисээр хэгдэнэ.

Шэнэ түхэлэй тосхонуудые таатай гоёор шэмэглэн бариха асуудалда Москвагай архитекторнүүд ехэ анхарал хандуулна. Жэшээлбэл, 3—4 дабхартай гэрнүүдэй нэгэдэхидэнь магазин, столово, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинат болон мастерскойнууд байха юм.

Татарай АССР-эй Высокогорско районой «Серп и Молот» колхозой Шапши гэжэ нютагта шэнэ түхэлэй тосхон бодхоогдохоор хараалагдаһан байгаа. Энэ ажахы экономикынгоо талаар бэхижэнги, харгы замай һайн харилсаа холбоотой, барилгын материалай баазада дүтэхэнэ юм. Тиихэдэ Шапши тосхон үзэсхэлэнтэ һайхан нютаг болоно. 1968—1970 онуудай туршада Шапши тосхондо 5 миллион түхэригэй барилга хэгдэжэ, тосхоной центр, адууһа малай ба үйлэдбэриин бусад байранууд бодхоогдоһон, бүхы тосхониинь болбосон түхэлтэй [...] доһон байна.

Ямар аргаар иимэ богони [...] зорто шэнэ тосхон бодхоо[...]

Тус тосхоной барилга[...] рай АССР-эй 10 министер[...] лон зурганууд хабаад[...] байна. Ажалшадай ажаһу[...] хэрэглэмжэ хангалгын ми[...] ство тосхоной быткомбина[...] рилгада, соёлой байшан[...] гуулинуудай барилгада [...] кын Министрнүүдэй Сове[...] далдаа наймаанай ба[...] эдеэ хоолой эмхинүүдэй [...] да Татпотребсоюз, үйлэдбэр[...] ажаһуудалай байрануудай [...] гада «Серп и Молот» колхо[...] гэ зөөри һомолһон, гарга[...] байха юм. Тиигэжэ тус тосхо[...] бодхооһон ажалшадай дүй [...] Россин Федерациин хүдөөгэй [...] рилгашадай дунда үргэнөөр [...] гэрүүлэгдэхээр дурадхагда[...]

Россин Федерациин хүдөө [...] гуудай эрхэ байдалые [...] абан, шэнэ түхэлэй тосхо[...] бодхоохо проект зохёохо, [...] рэниие бэелүүлхэ талаар [...] эй хүдөөгэй барилгашад [...] һайн. дүршэлтэй боложо [...] «Хүдөөгэй барилга» гэжэ [...] соо шэнэ түхэлэй тосхо[...] мүн хүдөөгэй бусад барил[...] дан түргэнөөр эмхидхэн [...] талаар саг үргэлжэ [...] һайнаар бэшэгдэжэ байдаг [...] Тиимэрхүү материалнууд [...] 1972 ондошье журнал[...] лилогдожо байхал.

Е. ХМЕЛЬН[...]
«Хүдөөгэй барилга» [...] журналай редак[...] таһагые даа[...]

ХАТАРШАДАЙ «Дружба» гэжэ уран һайханай бүлгэмэй ансамбль Львовой худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй соёлой байшангай дэргэдэ 10 гаран жэлэй туршада хүдэлжэ байнхай. СССР-эй болон дэлхэйн арадуудай 20 гаран хатар наадан тэрэнэй репертуарта ороно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Дружба» гэжэ ансамблиин гэшүүд украин арадай гопак хатаржа байна. АПН-эй фото.

БЭЛЭН БЭШЭЭР **ФУТБО[Л]**

ТУЙЛАГДАҺАН ИЛАЛ[ТА]

Уржа үдэшэлэн манай стадиондо үнгэрһэн наадан 3:2 гэһэн тоотойгоор дүүрэбэ. Омскын «Иртыш» команда ээлжээтэ—гушан хоёрдохи наадаяа Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» командын футболистнуудтай үнгэргэхээ манайда ерэһэн байгаа. Айлшад мүнөөдөө үнгэргэгдөөд ябаһан наадануудтаа 16 командыень шүүһэн, наймантайнь тэнсэһэн, долоон командадань шүүгдэһэн байна. Тиигэжэ эдэнэр бүхы нааданһаа 56 очкотой болонхой, манай командын урда — табадахи һуури эзэлжэ ябана. Тиихэдээ эдэнэр хаанашье наадахадаа, уулзалгаяа эрхим һайнаар үнгэргэхын хойноһоо эрмэлзэдэг, оролдодог, шадамар бэрхэ футболистнуудтай команда юм. Мүнөө эдэнэрэй дунда «СССР-эй спортын мастер» гэһэн нэрэ зэргэтэй гурбан спортсмен тоологдоно. Тиибэ яабашье һаань, «Сэлэнгэ» командын футболистнууд эдэнэртээ хабар айлшалхадаа, талмайн эзэдые 2:0 тоотойгоор шүүжэ ерэһэн гээшэ.

Харюугайнгаа наада үнгэргэхэеэ ерэһэн айлшаднай шүүгдэһэн харюугаа абажа шадаха гү, али яахаб гэһэн асуудал стадиондо сугларагшад бэе бэедээ табиһан байна.

Нааданай эхилэн сасуу айлшад хурдан солбоноор шууд добтолжо, манай футболистнуудай тала руу орожо захалаа. Зүгөөр «Сэлэнгын» футболистнууд миин байжа үгэхөөр бэшэ, бүмбэгэ абамсаараа талмайн тэг дундуур добтолһоор добтолоод, тэдэнэйнгээ воротада хүрэжэ ерэбэл даа. Бүмбэгэ абаһан Дорофеев, Русяев гэгшэд айлшадай хамгаалагшадта баригдангүй, бүмбэгэеэ Калашниковтаа дамжуулхадань, бэлэн ябаһан Юрий Калашников тоо нээжэрхибэ. Энэ ушар нааданай эхилһээр дүрбэхэн минутын үнгэрөөд байхада тохёолдоо. Талмайн тэг дундаһаа бүмбэгэеэ нааданда оруулһан айлшадай футболистнууд урагшаа гарахадаа баһал тоо нээжэ, уулзалгаяа 1:1 тоотой болгобо. Энэнэй удаа шанга добтолгонууд хэгдэбэшье, хоёр талын хамгаалагшад, вратарьнууд хёрхо мэргэнээр наадажа, стадиондо суглагшадые баясуулна.

Наадан эхилһээр 37-дохи минута боложо байба. Энэ үедэ һайн добтолго эмхидхэһэн манай футболистнууд дахинаа айлшадайнгаа воротада хүрэжэ, хоёрдохи бүмбэгэ оруулжа шадаба. Энэ[...] «Сэлэнгэ» командын д[...] Русяевай мэргэн сохил[...] лагдаа. Нааданай түрүү[...] дай дүүрэтэр алишье к[...] футболистнууд дахинаа тоо [...] үрдингүй амаралтада гара[...]

2:1 гэһэн тоотойгоор шү[...] ябаһан айлшад нааданай хо[...] хахадта үшөө нэтэрүү шанг[...] толгонуудые хэжэ оробо. Э[...] добтологшо Александр К[...] спортын мастер Зиновий Б[...] Григорий Бобер гэгшэд н[...] шуран бэрхээр наадаа. Т[...] байтар Билень гэгшэдэ б[...] дамжуулагдажа, штангын т[...] хонуур, эршэтэйхэнээр сохи[...] бүмбэгые манай вратарь Ти[...] рижа үрдибэгүй. Теэд яаха[...] данайнгаа тоо 2:2 болго[...] шад манай футболистну[...] даал һаа тоо нээлгэхэгүйе о[...] өөһэдынгөө ворота бултал[...] гаалжа оробо. Тиихэ зүүр[...] майн эзэдтэ бэрхэтэйшэг [...] тохёолдуулаад абана. Манай [...] листнууд Юрий Самсонов, [...] лий Михнов, Юрий Калаш[...] Вячеслав Чикачев гэгшэд [...] гоёо һэлгэжэ байгаад, тал[...] ёр талаар, тэг дундаһаа[...] шадайнгаа тала руу сүмэр[...] ходоо яһалахан тугшаруу[...] Гансаараа шахуу талма[...] дундуур урагшаа гараһан [...] бүмбэгэ абамсаараа айлшад[...] гаалагшадые мэхэлжэ ябаа[...] тадань дүтэлжэ ерэбэ. Угт[...] раһан айлшадай хамгаал[...] нэгэн Михновой бүмбэгэ [...] тэндэ хүлөө табижа, унаг[...] бал даа. Судьягай захира[...] мэеэ амасаха хэрэг гара[...] метртэ табигдаһан ялын [...] манай Юрий Калашни[...] гүйхэнөөр, вратариие мэх[...] гад сохижорхибо. Тиин г[...] бүмбэгэ айлшадай ворота[...] гагдаа.

Гоё һайханаар, ёһотой с[...] нүүдэй шанга тулалдаата[...] гэрһэн энэ наадан 3:2 т[...] дүүрэжэ, «Сэлэнгэ» коман[...] шадаа дахин шүүхэ золто[...] Мүнөө «Сэлэнгэ» коман[...] хамтадань 54 очкотой б[...] тэрэл зургаадахи һуурида[...]

Удаадахи наадан октябр[...] манай стадион дээрэ үнг[...] юм. Томскын «Томлес» [...] айлшаар ерэхэ болонхой.

Б. ЦЫРЕМП[...]

ХИЛЫН саанаһаа — РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

ХАНИ БАРИСААН, БАТА НЭГЭДЭЛ, ХАРИЛСАА ХОЛБООН

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй Югослави, Венгри, Болгарида хани ёһоор айлшалалга дэлхэйн олониитын, хэблэлэй, радио болон телевидениин гол анхарал татажа байһаар. Энэ темэдэ зорюулагдаһан мэдээсэл, шэнжэлэлнүүдые газетэнүүд эгээн эли газарнуудтаа тунхаглана. Олохон газетэнүүд Л. И. Брежневэй айлшалгада зорюулжа, редакционно статьянуудые үгэбэ. Советскэ Союз социалис оронуудай нэгэдэл болон эмхидэлые, хани барисаае улам бэхижүүлхэ хараа бодолые сэхэ шууд, амжалтатайгаар баримталан бэелүүлнэ гэһэн һанамжанууд социалис оронуудай хэблэлэй, дэлхэйн түрүү үзэл бодолто хэблэлэй тунхаглаһан бэшэгүүд дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

СОФИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй айлшалалгые Болгариин хэблэл аха дүү арадай халуун хани барисаан, үнэн сэдьхэлэй талархал харуулһан томо гаршагуудтайгаар тунхаглана. Газетэнүүдэй түрүүшын хуудаһанууд энэ айлшалалга тухай материалнуудаар дүүрэнхэй.

«Отечествен фронт» гэжэ газетэ «Бидэнэй ниитын ехэ хэрэг» гэһэн гаршагтай редакционно статья дотороо иигэжэ тэмдэглэнэ: Л. И. Брежневэй айлшалалга хадаа «Улам батажажа байгаа социалис хани нэгэдэлэй хубинь бологшо Болгарида хүгжэлтэ түгэс социалис общество байгуулха гэһэн нэгэл ехэ зорилгодо туһалха манай хамтын хүсэлэлгын үшөө нэгэ алхам болоно».

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Л. И. Брежневэй, Я. Кадарай хани ёһоор уулзалгын совет-венгр харилсаае бүхы талаарнь хүгжөөлгын асуудалнууд, хоёр ороной арадуудай хоорондын хани барисаае бэхижүүлхэ зорилгонууд харагдаһан, уласхоорондын байдалда, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ хабаатай шухала зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна гэжэ «Мадьяр Хирлап» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

БЕЛГРАД. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин үнгэрэгшэ неделиин турша соо Югославида айлшалһан ябадал эгээл шухала политическэ ябуулга байхаһаа гадна, мүн Европын ба дэлхэйн оршом соохи эгээн шухала хэрэгүүдэй нэгэн болоно гэжэ «Недельн новости» газетэ бэшэнэ.

Энэ айлшалалгые дэлхэйн олониитын тон ехээр һонирхожо байһан ушар тэрэнэй ехэ удха шанартайе гэршэлнэ.

ВАРШАВА. (ТАСС). «Зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар адли хараа бодолнуудтай байба», «Үргэн ехэ харилсаа холбооной зам», «Харилсаа холбоогоо улам гүнзэгырүүлхэ аятай һайн арга боломжонууд» гэһэн гаршагуудтай материалнуудые Польшын хэблэл КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй Югослави, Венгри ба Болгарида айлшалһан тухай асуудалда зорюулан тунхаглаба.

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин хэблэл хүндэтэ совет айлшание Белградта хани халуунаар үдэшэһэн тухай, Л. И. Брежневэй Будапештдэ, Софида айлшалһан тухай материалнуудые «КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин үрэ түгэс айлшалалга», «Коммунистнуудай харилсаа холбоон», «Л. И. Брежневэй эб найрамдалта, хани ёһоной аяншалга», «Эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай аша туһада», «Интернационализмын гол ёһонуудые баримталан» гэһэн гаршагуудтайгаар толилоо.

ПАРИЖ. (ТАСС). Парижай хэблэл Белградта гар табигдаһан Совет-Югослав мэдүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулна. Олонхи газетэнүүд мэдүүлгын текстые тусхай шэнжэлэлнүүдтэйгээр найруулан тунхаглана.

Совет-Югослав мэдүүлгэ хадаа «хоёр ороной ба коммунис партинуудай харилсаандахи шухала шата болоно, эдэнэй хоорондын холбоон ба харилсаае бэхижүүлхээр хараална» гэжэ «Юманите» бэшэнэ.

ДЕЛИ. (ТАСС). Л. И. Брежневэй хани ёһоор Югославида айлшалалгын дүнгүүд тухай Совет-Югослав мэдүүлгые Индидэ ехээр һонирхон угтаа. Делиин газетэнүүд тус документын удхые найруулан тунхаглаха зуураа, Советскэ Союз Югослави хоёрой хоорондын хани барисаан ба харилсаа холбоое батадхаха, КПСС СКЮ хоёрой хоорондын холбоое бэхижүүлхэ бата үндэһэ һуури бии байһанда СССР ба СФРЮ-гэй хүтэлбэрилэгшэд этигэнхэй байһые онсолон тэмдэглэнэ.

ИНДИРА ГАНДИИН МЭДҮҮЛГЭ

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин премьер-министр Индира Ганди Советскэ Союз тусхай хэрэгээр мордохынгоо урда тээ иигэжэ мэдүүлээ: манай ороной бүхы хүн зон Инди Советскэ Союз хоёрой хоорондо баталагдаһан договорые һайшаан дэмжэнэ. Энэ договор эгээл саг соогоо баталагдаа, тиимэһээ тон шухала байна гэжэ би этигэнэб.

Индиин, Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаае амжалтатайгаар хүгжөөхын тула бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, арадуудай хоорондо аюулгүй байдал хангаха зорилгоор хоёр ороной гүрэнэй ажал ябуулагшадай хоорондохи холбоо барисаае саг үргэлжэ һайжаруулха шухала байна гэжэ премьер-министр саашань заагаа.

Энэдхэг арадай һайн һайхан хүсэл бодолые Советскэ Союзай хани барисаата арадуудта хүргэхэб гэжэ Индира Ганди мэдүүлээ.

Юристнүүдэй уласхоорондын конференци

БЕРЛИН. (ТАСС). Эндэ уласхоорондын конференци боложо дүүрээ. Европодо аюулгүй байдал сахин хамгаалха, харилсан ажаллаха тухай юридическэ асуудалнууд конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Юристнүүд-демократуудай уласхоорондын ассоциациин зарлаһан энэ конференци дээрэ Европын 18 ороной 60 гаран юристнэр хабаадалсаа.

Европо түбидэ эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ туһалагты гэһэн уряатайгаар Европын оронуудай правительствануудта, тэрэшэлэн юристнүүдтэ, эб найрамдал хүсэдэг бүхы хүнүүдтэ конференциин делегадууд хандаһан байна.

Европодо аюулгүй байдал хангаха тушаа юридическэ асуудалнуудые шэнжэлхэ зорилгоор хүдэлмэришэ бүлэг бии болгохо гэһэн шиидхэбэри конференци дээрэ баталан абтаа.

Эзэрхэг түримхэйнэрэй нэтэрүү ааша

ЛОНДОН. (ТАСС). Иерусалимай статусые хубилгаха ябадалда зорюулагдаһан бүхы ябуулгаяа Израиль дары болюулха ёһотой гэһэн ООН-ой Аюулгүйн Соведэй шэнэ резолюци Тель-Авивай хүтэлбэрилхы тушаалтадые түрүүн сошордообошье, һүүлээрнь ехээр уур сухалыень хүргөө. ООН-ой Генеральна Ассамблейдэ Израилиин делегациие толгойлжо ошоһон Гадаадын хэрэгүүдэй министр Абба Эбан ООН ой Аюулгүйн Соведэй резолюциие «хэрэггүй, һанаанһаа абтаһан юумэн гээшэ» гэжэ нэрлээ, харин Израилиин хэблэл Аюулгүйн Совет тушаа хараал шэрээл табиһан байна.

Израилиин правительство тусхай суглаа татажа, тэрээн дээрээ иигэжэ мэдүүлээ: «Израиль хадаа Иерусалим тушаа политикаяа хубилгахагүй юм», Аюулгүйн Соведэй энэ шиидхэбэриие мүн лэ буруушаахаар хараална.

Турциин конституци хубилгагдаба

АНКАРА. (ТАСС). Турциин конституцида нэмэлтэ, хубилалтануудые оруулха тухай парламентын баталан абаһан хуулиие Турциин президент Джевдет Сунай баталһан байна.

Шэнэ хуули гүйсэдхэхы засагай эрхэ нилээд дээшэлүүлнэ. Декредүүд тухай хуули гаргаха, университедүүдые, профсоюзуудые, хэблэл болон радиое хинан шалгаха, тусхай сүүдүүдые бии болгохо гэхэ мэтэ хуулинуудые гаргаха эрхэ правительствада олгохо шухала гэжэ нэмэлгэ заһабари дотор хэлэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Нүхэр Тодор Живковтэ Ленинэй орден барюулагдаба. «Октябриин хубисхалай хүндэлэлдэ» гэһэн элитэ гаршаг доро информацинууд. «Таряан—хүсэ шадалаймнай һүлдэ»—Т. Дубковагай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Һуралсалай шэнэ жэлэй эхиндэ» [...] рэлдөөн. «Шухала удха [...] хэрэг»—Д. Н. Раднаевай [...] «Манай өөһэдын корреспонд[...] мэдээсэнэ».

Гурбадахи хуудаһанда. «[...] правительствада эрид буру[...] дүүлэгдэбэ» — ТАСС-ай [...] Б. Оленинэй корреспонде[...] саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. [...] һонинууд. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. МОСКВА ХАРУУЛНА:

18.10—«Последний рейс «Альбатроса» гэһэн уран һайханай телевизионно фильмын нэгэдэхи серинь харуулагдаха. 19.20—орон доторхи һонин. 19.35—спортын дневник. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 20.05—«Киноэкран — хүдөө нютагуудай хүдэлмэришэд болон ажалшадта» гэһэн дамжуулга. 21.00—телепанорама. 21.30 — «Факел» гэһэн залуушуулда зорюулагдаһан дамжуулга. МОСКВА ХАРУУЛНА: 22.30—«Миллион арадуудай [...] университет» гэһэн дам[...] 23.00—хүгжэмтэ соносх[...] —«Время» гэһэн һүүлэй [...] программа. 00.25—футбо[...] ропын түрүү һуури эзэлх[...] эхилһэн мүрысөөндэ ЦСКА [...] латасарай» (Турци) коман[...] наадан харуулагдаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГ[РАММА]. 11.00—«Обратный отсче[т»] киноочерк. 11.10—«Золо[...] лон» гэһэн уран һайхан[...] 12.40—концерт. 13.15 [...] очерк. 13.35—киноочерк[...]

Редакторай орло[...]
М. Н. НИМ[...]

Н-02507. Заказ №[...]